

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 2 de març del 1934

SUMARI

S'obre la sessió a dos quarts de sis de la tarda i dotze minuts, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Precs del senyor Ruiz i Ponseti sobre la liquidació d'un impost i la gestió del Consell de Treball de Catalunya adreçats, respectivament, als senyors Consellers de Finances i Treball.

El senyor Conseller de Justícia i Dret contesta uns precs, referents a unes reclamacions del personal auxiliar de l'Administració de Justícia, que li varen formular els senyors Ruiz i Ponseti i Simó i Bofarull.

Els senyors Ruiz i Ponseti i Simó i Bofarull, en agrair la resposta del senyor Conseller de Justícia i Dret, s'estenen en consideracions sobre l'assumpte objecte de llur prec.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió Especial (Contractes de conreu), proposant una nova redacció dels capítols V, «Dret d'adquisició» i VI, «El contracte de rabassa morta».

La Comissió dóna compte de la nova redacció de l'art. 51, núm. 3, que és aprovat amb els vots en contra dels senyors Romeva, Simó i Ibars.

La Comissió manifesta que, en virtut d'una esmena, han estat redactats dos nous articles amb els números 24 bis i 53 bis.

Lectura de l'art. 24 bis que proposa la Comissió.

El senyor Romeva hi fa unes objeccions.

Resposta del senyor Cerezo, per la Comissió; i rectificació del senyor Romeva.

Resta pendent de votació l'art. 24 bis.

Lectura de l'art. 53 bis que proposa la Comissió.

El senyor Romeva hi fa unes observacions.

Resposta del senyor Conseller de Justícia i Dret i intervenció del senyor Simó i Bofarull.

És aprovat l'art. 53 bis, en la redacció proposada per la Comissió.

A proposta de la Comissió és acceptada una esmena, signada pel senyor Simó i Bofarull i altres senyors Diputats, que s'incorpora com a nou paràgraf a l'art. 26.

El senyor Simó i Bofarull ho agraeix i recorda que a l'art. 53 del primitiu dictamen hi tenia presentada una esmena que reproduïx i passa a la Comissió.

Article 56. — És aprovat sense discussió.

Lectura d'una addició, en forma d'art. 56 bis, signada pels senyors Romeva, Blasi, Simó i Lloret, la qual és rebutjada per la Comissió.

El senyor Romeva demana a la Comissió que expliqui els motius pels quals no la accepta.

Li contesta el senyor Riera, per la Comissió.

Manifestacions del senyor Romeva.

Rectificacions dels senyors Riera i Romeva.

Noves rectificacions dels senyors Riera i Romeva.

Noves manifestacions del senyor Romeva i resposta del senyor Bru, per la Comissió.

El senyor Romeva retira l'esmena i la Comissió proposa que passi a ésser un paràgraf a l'art. 56 anteriorment aprovat.

És aprovada l'addició.

Article 57. — La Comissió no accepta una esmena signada pels senyors Romeva, Blasi, Simó i Lloret.

El senyor Romeva defensa l'esmena i, per la Comissió, li respon el senyor Bru.

Rectificacions dels senyors Romeva i Bru.

El senyor Romeva retira l'esmena.

El senyor Ruiz i Ponseti presenta una esmena verbal a l'article.

Per la Comissió, rebutja l'esmena el senyor Bru.

Rectificació del senyor Ruiz i Ponseti.

Es aprovat l'article amb els vots en contra dels senyors Diputats de la Minoria Socialista i del senyor Romeva.

Article 58. — El senyor Ruiz i Ponseti proposa una modificació en l'article, que és acceptada per la Comissió.

S'aprova l'article en la seva redacció definitiva.

Lectura d'una proposta d'addició en forma d'art. 58 bis, signada pels senyors Romeva, Simó i Bofarull, Lloret i Blasi.

El senyor Conseller de Justícia i Dret demana a la Comissió que accepti l'addició, per bé que lleugerament modificada.

La Comissió es manifesta d'acord amb la proposició del senyor Conseller i és aprovat l'art. 58 bis.

Article 59. — Es aprovat sense discussió.

Lectura d'una esmena en forma d'art. 59 bis, signada pels senyors Torres, Espanya, Magre i Sauret.

El senyor Espanya defensa l'esmena.

El senyor Canturri, per la Comissió, l'accepta.

El senyor Romeva s'oposa a l'esmentada esmena.

Els senyors Espanya i Conseller de Justícia i Dret contesten al senyor Romeva.

S'aprova l'esmena amb el vot en contra del senyor Romeva.

Se suspèn aquest debat.

Volació definitiva del projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya. El senyor Secretari dona lectura a la redacció definitiva del projecte de Llei, el qual és definitivament aprovat.

Ordre del dia per a la sessió de dimarts.

S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit i cinc minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a dos quarts de sis i dotze minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Consellers de Justícia i Dret i de Cultura.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

La liquidació d'un impost. La gestió del Consell de Treball de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats:

He demanat la paraula per a pregar al senyor Conseller de Finances que trameti a aquest Parlament les dades sobre com va ésser feta la liquidació corresponent al pressupost passat de l'impost que va establir el nostre Parlament sobre el quilovat-any dels aprofitaments hidràulics de Catalunya; és a dir, interessa que la liquidació d'aquest impost vingui, no precisament amb el rendiment total que hagi donat, sinó en la forma bàsica com hagi estat liquidat; és a dir, com han entès els tècnics de la nostra secció de finances el que és un quilovat-any, perquè la definició pot donar lloc a dubtes i convé que el Parlament conegui com es fa aquesta liquidació.

I ja que estic en l'ús de la paraula voldria fer un nou prec al senyor Conseller de Treball perquè d'aquesta manera el dia que les seves ocupacions li ho permetin, podrà contestar-los tots d'una ve-

gada, i és que ens envii també al Parlament dades respecte a la velocitat amb què el Consell de Treball de Catalunya va evaquant els expedients dels recursos contra els acords dels Jurats mixtes de Catalunya. Voldríem saber d'una manera precisa el nombre de sessions que ha celebrat el Consell de Treball de Catalunya des de què va ésser nomenat, el nombre d'expedients que ha resolt i el nombre d'expedients que té per a resoldre, no solament dels expedients que varen ésser enviats des de Madrid i que estan pendents de resolució, sinó els expedients que han entrat en el Consell de Treball des de què ha estat creat, perquè en virtut d'aquestes dades deduirem a veure si és possible que el Consell de Treball de Catalunya resolgui tots els assumptes que ha de resoldre.

D'unes reclamacions del personal auxiliar de l'Administració de Justícia

Aprofitant també que es troba en el Saló el senyor Conseller de Justícia i Dret, em permeto recordar-li que fa alguns dies vaig tenir l'honor d'adreçar-li un prec respecte als empleats subalterns de l'administració de justícia i m'agradaria conèixer l'opinió del senyor Conseller respecte d'aquest problema que pot degenerar en un conflicte social de certa importància:

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Pel que fa referència als precis adreçats als senyors Consellers de Finances i de Treball, la Mesa els hi trametrà.

Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Senyors Diputats : El senyor Ruiz i Ponseti, l'altre dia, i crec que dies abans el senyor Simó formularen uns precis respecte al problema que ha plantejat la quasi totalitat dels funcionaris i auxiliars del Palau de Justícia, presentant unes reclamacions que podríem dir-ne de bases econòmiques, i inclús algunes bases jurídiques, als seus superiors o patrons. Les bases presentades per aquests senyors tenen dos aspectes : una base que fa referència a la regulació de la seva admissió i a la regulació del seu acomiadament en les seves funcions. Aquestes bases que, com és natural, les presenten directament als secretaris i relators, i en elles demanen que se'ls hi doni una mena d'inamovilitat, i que no puguin ésser acomiadats si no és mitjançant un expedient que instrueixi el jutge de primera instància o el superior de la Sala, en el qual siguin escoltats, i que en mèrits del qual se'ls doni un recurs d'apellació davant del Conseller de Justícia i Dret.

Hi han unes altres bases de caràcter exclusivament econòmic i de regulació, potser acoplament de personal, a cada una de les secretaries i relatories de l'Audiència de Barcelona.

Quan vaig tenir coneixement del problema, perquè en varen visitar les dues parts que estan en conflicte, el vaig estudiar i vaig veure que tenia dos aspectes. En la Llei actual vigent, és confusa la situació d'una petita part d'aquests senyors. Hi han a les relatories, els relators habilitats, i hi han a les secre-

taries de Jutjat de primera instància, els oficials civilistes habilitats, també. Les disposicions que fins ara regulen aquest problema donen un començament de caràcter de funcionaris a aquests senyors, caràcter de funcionaris sobre el qual la Llei és clara quan els hi diu «funcionaris», però, en canvi, deixa a resolucions posteriors el regular els seus drets que com a funcionaris haurien de tenir. I és aquí que neix un problema que la Generalitat i aquest Conseller, si continua en aquest càrrec, afrontarà, que és el problema de la retribució dels funcionaris auxiliars de l'Administració de Justícia.

La Llei, i potser la conveniència pública, voldrien que els Secretaris civilistes i tots els auxiliars de l'Administració de Justícia, fossin funcionaris públics i tinguessin sou, però quan aquest problema s'ha enfocat i s'ha volgut resoldre, s'ha trobat amb la poca dotació pressupostària que tenia l'Estat fins ara per a poder afrontar un problema d'aquesta magnitud. Hi ha, naturalment, que els Secretaris i els Relators tenen dret a la percepció d'una quantitat dels litigants civils rics, que són els aranzels, mitjançant els quals es retribueixen a si mateixos i retribueixen els seus auxiliars. Potser la fórmula bona, fórmula que ha d'ésser estudiada, naturalment, és la de què aquests aranzels es mantinguin, però que en lloc d'existir-hi una distribució que facin únicament els Secretaris i els Relators, es faci la distribució per part de la corporació pública, Generalitat o Estat que tingui a la seva cura aquest problema.

Jo no dic que m'inclini cap a aquesta solució, sinó que és una de les que veig possible. Evidentment, la Generalitat tampoc podria actualment prendre al seu càrrec la retribució dels funcionaris de l'Administració de Justícia, si al mateix temps no podia obtenir una font d'ingressos especials destinats a això, perquè fóra augmentar d'una manera absurda el dèficit del Pressupost de la Generalitat.

A part d'aquest aspecte que els Secretaris evidentment no poden resoldre i que és una resolució que ha de prendre el Consell de la Generalitat, però no amb caràcter apremiant, ni amb una solució parcial, sinó estudiant la situació de tots els funcionaris, que no són aquests sols, i reglamentant tota l'Administració de Justícia en les funcions que són pròpies de Catalunya, cosa que si no s'ha fet amb més rapidesa és degut a què encara estant pendents de la Comissió Mixta de Traspàs de Serveis, normes aclaratòries de les ja dictades respecte al traspàs dels serveis de Justícia. A part d'aquest aspecte, hi han unes reivindicacions econòmiques, les quals s'han de tramitar, perquè si no com a corporació oficial, els Secretaris, individualment, són evidentment patrons respecte de molts de llurs auxiliars, i es tracta com d'una reclamació econòmica dels treballadors respecte dels seus patrons. Per a fer-ho, és necessari crear un Jurat mixt; ja estava iniciat el camí de la creació d'aquest Jurat mixt, però en una consulta que varen fer els Secretaris judicials respecte a si la seva corporació, com a tal, era patronal, els hi ha estat contestat per la Superioritat que no era patronal la seva associació, exactament com passava amb els Notaris. Per tant, són ells, individualment, els que han d'elegir els seus representants en el Jurat mixt, i individualment s'han de considerar representats pel Jurat mixt.

Al senyor Conseller de Treball, que sento, naturalment, que no estigui aquí, li vaig recomanar la màxima rapidesa en aquesta qüestió, car ja ell en rebre la visita també dels uns i dels altres, va veure la necessitat de fer-ho, i va posar mans a la feina i tinc notícies de què demà o demà passat sortirà al *Bulletí Oficial* la disposició creant aquest Jurat mixt perquè pugui tenir una via legal aquest problema.

Per altra part el President accidental de l'Audiència, senyor González Echavarri, ha pres la iniciativa de reunir a les dues parts interessades, per a veure de donar una solució econòmica immediata mentrestant es va al debat a fons dintre del Jurat mixt. Les notícies que jo tinc són, fins ara, que malgrat la diferència que hi ha entre les proposicions d'ambdues parts, les negociacions continuen, i l'esperança és de què podran donar un resultat immediat, encaminant-se a què les dues parts interessades obtinguin la creació d'aquest Jurat mixt, intervinguin dintre d'ell i donin una regulació més àmplia a totes les seves diferències, i tenen una part i l'altra la promesa, per part d'aquest Conseller, de què la solució del problema que afecta a disposicions que ha de donar el Poder públic, també serà, no solament estudiada, sinó resolta amb un esperit de justícia, que és el que correspon a l'actual significació del Govern de la Generalitat, però amb caràcter de totalitat, regulant també els auxiliars de la Justícia municipal, els de fora de la ciutat de Barcelona i altres funcionaris i auxiliars de l'Administració de Justícia en general.

Em penso — no recordo els termes exactes de les preguntes — que he satisfet els desigs dels senyors Ruiz i Ponseti i Simó i Bofarull.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Molt agraïts a les manifestacions del senyor Conseller de Justícia, i principalment prenem bona nota de la celeritat amb què sembla que el senyor Conseller de Treball vol resoldre la primera part d'aquest prec, que és la que fa referència a aquests petits funcionaris, considerats com a assalariats d'altres funcionaris considerats com a patrons.

Però encara ens interessa molt més la promesa que fa el senyor Conseller de Justícia d'enfocar la resolució global de l'assumpte. Jo, per la meua part, ja vaig indicar l'altre dia, en principi, que em sembla que no ha d'existir cap dificultat de caràcter pressupostari, el dia que la Generalitat vulgui enfocar la resolució total d'aquest plet. Crec que les percepcions que actualment corresponen als Secretaris i relators, naturalment totes han de revertir a favor de la Generalitat, perquè no té cap raó d'ésser que hi hagin uns funcionaris que tinguin el privilegi de prendre's ells la justícia per la mà, és a dir, de cobrar directament la contribució que paga el contribuent i quedar-se-la tota, sinó que creiem que els Secretaris i relators han d'ésser funcionaris com els altres, han de cobrar la retribució que la Generalitat consideri justa per la seva funció, i aleshores, amb aquests ingressos ni haurà, crec jo, més que suficient per a

pagar als Secretaris i relators i per a pagar tot el seu personal auxiliar.

A més, feia notar l'altre dia que aquest punt de fer desaparèixer aquesta percepció directa d'aquesta contribució per part dels Secretaris i relators, té molta més importància social que no la que representa resoldre aquest petit plet del moment, i és que mentre els Secretaris i relators tinguin ingressos proporcionals al que enredin els assumptes, els assumptes s'enredaran sempre d'una manera indefinida, és a dir, convé precisament que els Secretaris i relators tinguin interès en què les coses es simplifiquin, i la manera que les coses es simplifiquin és que els seus ingressos no siguin proporcionals a la quantitat de paper sellat que embrutin al cap de l'any.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Nosaltres agraïm la contestació que s'ha servit donar-nos el senyor Conseller de Justícia, i coincidim amb el senyor Ruiz i Ponseti únicament en el que fa referència a l'actuació fins ara seguida en l'assumpte que va motivar el nostre prec, i als propòsits que demostrin els senyors Consellers.

Jo en aquest moment si se m'examinava sobre les facultats de Catalunya en l'aspecte d'organització judicial, no m'atreiria a contestar, perquè no recordo bé quines atribucions podem tenir el dia de demà. Però nosaltres esperem que el senyor Conseller de Justícia i Dret — sigui qui vulgui, però si és, com desitgem, el que fins ara hi ha —, esperem què en dedicar-se a fer, dintre dels mitjans que tingui el Govern autònom, tot el possible per a modificar aquest aspecte de l'Administració de Justícia, ho farà a satisfacció dels que coneixem què s'ha de fer, i a satisfacció, àdhuc, de l'opinió pública.

Interessa molt el plet actual, quin dubte hi ha!, no solament des del punt de vista econòmic per part dels interessats, sinó també des del punt de vista moral. En totes les corporacions, en tots els gremis, en totes les activitats humanes classificades per especialitats, sempre, per desgràcia, perquè la carn és flaca, hi ha qui, sigui estimulat per una situació de fam o per altres estímuls de menor quantia, es desencarrila un xic, i aleshores la taca que pot fer aquell individu respecte a una entitat determinada, la maledicència pública la fa extensiva a tots els altres. D'aquest punt de vista jo crec que en participen també, si no explícitament, implícitament, els que han plantejat aquest conflicte, i la solució que es doni atindrà també aquest aspecte tan important.

Ara, sobre els projectes que tenen el Govern i el Conseller de Justícia i Dret, no és el moment, ni la Presidència m'ho permetria, de fer consideracions que foren extemporànies, però com que s'ha fet també algun comentari sobre la Justícia gratuïta, nosaltres manifestem que, avui per avui, dintre de l'actual organització social capitalista, no som partidaris de la Justícia gratuïta, i amb això vinc a rectificar en part programes que han estat comuns a tots, de propaganda republicana durant la monarquia, que tots dèiem: «Justícia ràpida i gratuïta». És cert que l'Esquerra Republicana ha variat també aquest concepte, si no ho recordo malament, en el seu principi bàsic,

i no ho diu d'una manera tan absoluta. No diu «Justícia ràpida i gratuïta», sinó «Justícia ràpida i gratuïta pels pobres». Jo penso que amb això es podria tenir en compte tal vegada l'establir una percepció de drets judicials proporcionals, no solament a la quantia del que es litiga, sinó a la fortuna del que litiga. Alguna cosa semblant diguérem l'altre dia en ocupar-nos dels drets universitaris, en parlar del Patronat Universitari, que les matrícules haurien d'ésser progressivament proporcionals a la possibilitat econòmica de l'estudiant o de la seva família. Perquè es pot donar el cas que es litigui un capital, una quantitat, d'una quantia que té un aranzel, però que gairebé sigui tot l'haver del litigant. En canvi, aquesta mateixa quantia litigada per un altre litigant molt ric, el perjudici que significa la despesa forense en el sentit d'aranzel de Secretariat, és molt més petit. Establim una proporció en l'aranzel, d'acord amb la quantia, però aquesta proporció pot ésser desproporcionada a l'haver total del litigant. Només faig aquesta objecció, que, sens dubte, no haurà escapat al criteri del Conseller de Justícia.

Ara bé; jo encara he de protestar una vegada més — i la fraternal amistat que tinc amb el senyor Ruiz i Ponseti crec que m'ho permet — de la manifesta inquina que el senyor Ruiz i Ponseti ostenta sempre que ell parla en matèria judicial. Ara mateix, parlant dels Secretaris, diu que aquests enreden els plets. No, estimat company; som nosaltres que els enredem. Els Secretaris, no. Els Secretaris poden tenir un aranzel, que en certes capitals és realment monstruós; hi ha Secretari de població important que percep sis, i vuit, i deu vegades el que percep el Jutge, sense la funció sagrada i delicadíssima del Jutge, sense les responsabilitats del Jutge; però ni el Jutge enreda els plets, ni els enreda el Secretari. El Secretari el que pot fer és fer-los cars; però tampoc és ell, és l'aranzel que produeix incidents, que produeix actuacions que moltes vegades no foren necessàries. Són els litigants de mala fe; els Advocats, tampoc, i això jo també ho he de rebutjar. Nosaltres tenim la missió de conciliar els interessos. Nosaltres anem al Poder públic en les seves funcions judicials, quan aquests interessos no es poden posar d'acord. Nosaltres, al cap i a la fi, venim a ésser els metges morals de la societat, amb l'aggravant que quan el metge fa una recepta que ell signa, el malalt no l'entén, i les que fem nosaltres a màquina, ben clares, el malalt les llegeix i pot saber si la raó és de l'Advocat o no, que la raó del metge és molt difícil d'esbrinar.

Doncs bé, a això anava jo: justícia gratuïta, no. Justícia gratuïta, no, perquè aleshores sí que hi hauria un veritable abús d'acudir a la funció judicial. Per als pobres?, quin dubte hi ha! Però els que tinguin béns, els que tenen la desgràcia d'ésser rics, si estan malalts no van a la Comissaria de Beneficència del districte a apuntar-se per un llit en un hospital públic, sinó que van a una clínica, més o menys sumptuosa, acudeixen a una signatura quirúrgica de renom mundial, i per llur importantíssima salut fan totes aquelles despeses que creuen oportunes i aquelles que el seu decòrum, de la manera que ells l'entenen, els obliga a fer, perquè aquell senyor que és tan ric, no anirà a una cambra de pagament, pagant deu pesetes diàries, sinó que anirà a una clínica, la qual cosa es tradueix en una factura importantíssima.

Un senyor té béns, i té la desgràcia que els seus

interessos estiguin en pugna amb els d'un altre germà. Dinou segles de familiaritat cristiana; sembla que no hi haurien presons, ni hospitals, ni plets! Doncs bé, aquell home ric, que té la desgràcia d'ésser ric i no entendre's amb els interessos contraposats d'un altre ric, germà seu, segons Crist, és natural que pagui, com pagarà un gran cirurgià si li ha d'extirpar un quist del cervell, que són els més freqüents en aquesta classe social. (*Rialles.*)

De manera que jo agrairia molt al senyor Ruiz i Ponseti que fes, almenys, una distinció, perquè jo crec que tots els Advocats procedeixen rectament; tinc el deure de dir-ho, i la sincera creença que així és. De la mateixa manera que parlo dels Advocats, parlo dels Secretaris, i si hi ha algun criminalista que bada, intencionadament o sense intenció, no se'n pot fer retret ni als Secretaris, ni als Advocats tampoc. Nosaltres no ens fixem amb l'enginyer que cobra comissió sobre unes determinades màquines el resultat de les quals pot ésser dubtós, ni amb els metges que de vegades cobren una operació que no han fet; no. La carn és flaca i tots podem claudicar, però els Advocats són les primeres víctimes de la manca de fraternitat i d'un aranzel excessiu que no hem fet nosaltres.

Continuació del Dictamen de la Comissió Especial (Contractes de Conreu) proposant una nova redacció dels Capítols V, "Dret d'adquisició", i VI, "Contracte de rabassa morta"

El Sr. PRESIDENT: Estava pendent de nova redacció l'art. 51 número 3.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: La Comissió proposa com a redacció de l'art. 51 número 3 la següent:

«El conreador que no faci ús del dret d'adquisició dintre el termini establert en l'article anterior perdrà el dret d'exercir-lo fins que hagin transcorregut altres divuit anys de conreu continuat.

La disposició anterior no perjudica el dret d'adquisició dels ascendents o descendents directes, germans, cònjuges o afillats de dret del conreador que siguin els seus hereus legítims o testamentaris i que convisquin amb ell.»

La redacció està d'acord amb les manifestacions fetes ahir pels senyors Romeva i Simó.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Aquesta addició atenua un xic els efectes de la disposició que comprèn el segon paràgraf de l'article, però no satisfà les objeccions que nosaltres fèiem a aquest. De manera que és una cosa, em sembla, ja judicada; no hem de discutir-ho més, però jo hauré de votar contra l'article.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Aquesta Minoria també en aquest aspecte.

El Sr. PRESIDENT: Així, doncs, s'aprova l'article 51, núm. 3, amb el vot en contra del senyor Romeva, Simó i Ibars. Resta aprovat l'article.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Tal com vàrem indicar en discutir un article en el qual hi havia una esmena del senyor Romeva, de què es farien dos articles, avui la Comissió porta aquests dos articles; però dóna la circumstància que un d'aquests articles hauria d'anar al que podríem dir-ne capítol que fa referència a la resolució dels contractes; i, per tant, la Comissió ha de demanar a la Cambra que si està d'acord amb la redacció d'aquest article, pugui ésser articulat com a art. 24 bis; i l'altre podria estar dintre d'aquest capítol que estem discutint del dret d'adquisició, i se li hauria d'assenyalar una numeració, com 53 bis. Si la Cambra i al senyor President li sembla bé, llegirem l'article perquè es puguin fer les objeccions que els senyors Diputats creguin oportunes. Repetim que un d'aquests articles afecta a un dels capítols ja aprovats i s'hauria d'intercalar dintre del capítol corresponent, com art. 24 bis.

El Sr. PRESIDENT: Abans de la votació definitiva de la Llei es podrà fer aquest acoplament de numeració.

(Es dóna lectura al següent)

«Article 24-bis. El propietari podrà donar per resolt el contracte de conreu que afecti a terres que per raó de la seva proximitat a poblacions, siguin o es puguin considerar com a solars urbans i tinguin un sobrepreu de més del 50 per 100 del valor que tindrien com a terres exclusivament de conreu, quan el propietari pretengui edificar o hagi venut amb aquest objecte. La resolució es referirà a la porció de terreny necessària per a l'edificació, s'haurà de respectar l'any agrícola en curs i el preu d'arrendament sofrirà una reducció proporcional.

El propietari o el comprador deuran començar les obres dins l'any següent a la data en què el conreador hagi deixat lliure el terreny expressat.

Si el propietari o el comprador incumplissin l'obligació d'edificar dintre el termini assenyalat, el conreador podrà reivindicar el conreu del terreny i tindrà dret al triple del preu que, en la quantia proporcional al expressat terreny hagués abonat el darrer any, o aquella major indemnització dels danys i perjudicis soferts.»

El Sr. PRESIDENT: ¿S'aprova?

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Respecte a la redacció d'aquest article, jo tinc dues objeccions a fer. Una, és la que es refereix a l'estipulació d'aquesta compensació que ha de percebre el conreador si el propietari o el comprador no edifica dintre del termini establert. Com que en realitat se li dóna, si no s'edifica, el dret de tornar-lo a incorporar a la terra i el perjudici que s'ha causat al conreador és la no percepció d'uns fruits, entenc que no hi ha necessitat d'establir una compensació que el mateix temps sigui una penalitat, perquè difícilment no aniran a obtenir la resolució de contractes per una part de terra, que sabem que si no es compleix la condició, no hi ha tal resolució de contracte, i creiem que fóra suficient que s'abonés el preu en

la quantia proporcional, pel temps o l'any agrícola que s'ha tingut la terra apartada del conreu.

Ara, hi ha un altre aspecte i és el que jo estipulava en el darrer apartat de l'esmena. Aquest aspecte es refereix al següent: establia precisament l'esmena per endavant el dret a respectar l'any agrícola; i això vol dir que el conreador tenia dret als fruits d'aquell any; però, en canvi, s'hauria de donar lloc — sobretot tractant-se d'efectes d'edificació — s'hauria de donar lloc a la immediata possessió de la terra, pagant al conreador el què se li hagués de pagar, perquè dintre de les ciutats, dintre de les zones edificables, la major part de les vegades els terrenys aquests es compren en els llocs propis per a l'establiment d'indústries i els terrenys es compren per a edificar immediatament i establir una indústria. Jo sé de casos que s'han donat no fa molt de temps, i concretament el cas d'una fàbrica que s'anava a establir i el que anava a implantar aquesta indústria estava, com és natural, disposat a adquirir un terreny; però precisament per la dificultat de no obtenir les facilitats necessàries per edificar immediatament, va haver d'abandonar aquest projecte i aquesta fàbrica s'ha establert a València. Aquest és un cas concret.

Nosaltres no creiem que s'hagi de perjudicar en el més mínim el dret del conreador. La qüestió és que es reconeguin drets i els drets es transformin en les corresponents obligacions; que el comprador edifiqui tot seguit, i si compra tot seguit, pren possessió de la terra tan aviat com s'hagi valoritzat.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Seria un procediment molt difícil. ¿Com valoritzar els fruits? Es perdria igualment temps en apreciar el valor d'aquests fruits. ¿I qui ho apreciarà? ¿Les Juntres arbitrals? Es perdria el mateix temps, en definitiva.

El Sr. ROMEVA: Bé; imaginem-nos un comprador...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Que es pagui immediatament i ja es determinarà.

El Sr. ROMEVA: Bé; però és el que ja s'establia en això: abonar l'import de les plantacions i millores que d'acord es fixin; i en cas de discontinuïtat, el que fixin les Juntres.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Que és el que passarà pràcticament. El que no veig és que calgui prendre possessió immediatament; ha d'ésser a l'any agrícola.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Governació.)

El Sr. ROMEVA: Però després ve la segona part, i és que en la major part dels casos el factor temps és d'importància per a l'edificació, perquè el que compra un terreny per implantar una indústria l'interessa aprofitar el temps; i aleshores ve la no execució de l'acord per part del conreador, precisament per la gestió d'una compensació que na serà aleshores la normal i la que es podria establir.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No ho veig important això; crec jo que és poc important.

El Sr. ROMEVA: Doncs nosaltres creiem que sí.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: En quant al primer extrem, ja es veu que s'assenyalen diverses fórmules sobre aquesta indemnització. A ell li semblava que n'hi hauria prou amb què quedés compensat amb l'any, però els fruits que el conreador pugui treure representen un valor superior al que representa el pagament de l'arrendament; i per això aquí s'ha posat una quantitat aproximada al que representin els fruits d'aquell any i s'ha anat a cercar la part justa de la producció.

En quant al segon extrem, ja ha dit el senyor Conseller que si hi ha acord entre les dues parts, no hi haurà qüestió, que es el que passarà en la major part dels casos.

El Sr. ROMEVA: Jo sé el cas a què em refereixo i sé que els motius eren perquè el conreador demanava 40.000 pessetes per a deixar-la. I per això hi ha d'haver un límit.

El Sr. CEREZO: El límit és l'any agrícola.

El Sr. ROMEVA: Doncs crec que amb això es perjudica l'edificació i l'establiment d'indústries, precisament en aquells indrets per on s'han d'extendre les ciutats i s'han d'expansionar les indústries.

El Sr. PRESIDENT: ¿S'aproven aquests dos extrems?

El Sr. ROMEVA: Jo demanaria que pel cas d'aquesta addició, hi hagués una votació.

El Sr. PRESIDENT: Resta pendent de votació definitiva aquesta addició.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: En aquest mateix capítol, «Dret d'adquisició», hi correspondria el següent:

«Article 53 bis. El dret d'adquisició no podrà exercitar-se pel conreador quan el contracte s'hagi atorgat pels representants legals del propietari menor d'edat, incapac o absent, o pel marit si es tracta de terra aportada en dot inestimat.»

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Amb aquest article hi estic d'acord, però no hi ha un concepte que era motiu de l'esmena i que fa referència al contracte atorgat per usdefruitari, tota vegada que aquí únicament hi ha la condició del menor, però no hi ha la de l'usdefruitari, que duri més enllà de la minoria d'edat del propietari. Jo per això donava la fórmula no de què fos eximit del dret d'adquisició, sinó que el temps a comptar pel dret d'adquisició quan el contracte hagués estat fet per l'usdefruitari no es comptés més que des de que el propietari entri en possessió.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: És el mateix, perquè diu que el dret d'adquisició no podrà exercitar-se. El que no diu és que no es computa el temps i, per tant, el que no es permet és l'exercici del dret que no s'exerciti després o computar el temps; d'això no se'n parla. I en quant a l'usdefruitari, la raó fonamental és la següent: Un usde-

fruitari que hagi fet un contracte d'aquesta naturalesa i que se li exerciti el dret d'adquisició, el valor s'haurà de dipositar i els interessos que podríem dir-ne del propietari no estan pas en pugna amb els interessos de l'usdefruitari, perquè com que ell no pot computar la quantitat que faci referència al dret d'adquisició, vol obtenir el màxim de renda. Jo no veig el fonament lògic perquè s'hagi de treure aquest dret al conreador. Repercutirà respecte del propietari de la mateixa manera que repercutiria si no hi hagués un usdefruitari interposat. En canvi, en els casos d'atorgament pels representants legals, llavors sí que la valoració es podria haver donat més baixa i els representants legals no es beneficiarien del capital sinó els seus administradors, i com que hi havia una possibilitat de lesió, s'ha posat això i tret l'usdefruitari i el fideicomissari, essent aquest el punt de vista que ha regulat el nostre criteri.

El menor, l'incapacitat o l'absent, si se'ls exercita el dret d'adquisició, pot representar-los una aminoració de la renda que perceben, però a l'usdefruitari no, perquè els seus interessos estan en obtenir el màxim de renda puig que és l'únic que li resta de la propietat, i, per tant, els interessos d'ell no són interessos del propietari i, en conseqüència, no veig que pugui haver-hi cap perjudici pel propietari. En canvi, l'aminoració de renda repercuteix en la renda del menor, de l'incapacitat o de l'absent. El pensament que hi ha aquí dintre és que la lesió respecte d'uns no té cap importància, i respecte d'altres podria tenir-la, i com que estan indefensos s'ha cercat la manera de protegir-los més per part de la Llei.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Nosaltres no votarem pas contra d'aquest article, però entenem que ve a limitar l'abast d'aquesta Llei d'una manera extraordinària, perquè limitarà bastant la facultat de l'exercici del dret d'adquisició. El darrer extrem del dot inestimat, pot àdhuc heretar una ratxa de capítols i podrien fer-se dots inestimats quan abans es podien fer estimats.

Nosaltres no serem més papistes que el papa, però sí que hem de manifestar que no creiem necessari això i que els punts de mira exposats pel senyor Conseller de Justícia i Dret gairebé podrien qualificar-se d'escrúpols, que nosaltres compremem, però que realment no sabem veure la necessitat d'aquestes limitacions.

En canvi, en el cas de l'usdefruitari potser jo no li posaria aquest dret que deia el senyor Romeva.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'art. 53 bis proposat per la Comissió? (Assentiment.) Resta aprovat.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Signada pels senyors Simó i altres senyors Diputats, va presentar-se una esmena que s'havia d'intercalar a aquest article. La Comissió accepta l'esmena, però creu que cal incorporar-la com a penúltim paràgraf de l'art. 26, on hi ha els articles agrupats al capítol de millores.

L'esmena diu: «Serà nul el pacte de renúncia a millores, qualsevol que sigui la part a la qual pogués afavorir.»

El Sr. PRESIDENT: S'accepta aquesta esmena, que serà intercalada en el lloc i moment oportú? (*Assentiment.*) Acceptada l'esmena.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Agraïm al Govern i a la Comissió que acceptés l'esmena, però recordo que el 15 de desembre del 1933 vàrem formular-ne entre altres una que llavors era art. 53 i com que és bastant difícil als que no formen part de la Comissió estar al corrent de les modificacions sofertes, perquè això ens obligaria a fer una compulsa diària de tots els DIARIS DE SESSIONS, jo no sé a quin número de l'article podria semblar més addidit ésser intercalada en atenció al seu contingut. Llavors era l'art. 53 i ara estem en aquesta desena d'articles i per això ho recordo a la Comissió. A més, en aquest moment no tenim pas la seguretat de si amb les modificacions que ha sofert el primitiu dictamen és ja necessària, o encara podria semblar necessària aquesta esmena des del punt de vista polèmic, puix que diu: «Els adquirents de terres a l'empar de les disposicions d'aquesta Llei, no podran donar-les a conreu per cap de les formes de contracte que es regulin per aquesta Llei.»

El Sr. CEREZO: I era a l'art. 53?

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Almenys, aquí en el text, diu art. 53, però en tot cas la mantindriem encara que no sigui en aquest article.

El Sr. CEREZO: No la tenim.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: La reproduïrem.

El Sr. PRESIDENT: Pot passar a estudi de la Comissió. Segueix la discussió.

(*S'aprova, sense discussió, l'art. 56 del dictamen, al qual no ha estat presentat cap vot particular ni cap esmena.*)

A continuació és dona lectura a la següent:

«ADDICIÓ

Article 56 bis. Per a l'exercici del dret de redempció és necessària la concurrència dels requisits establerts en l'art. 47, apartat segon, tercer, quart, cinquè, sisè i setè.

Palau del Parlament, 27 de febrer del 1934.
— Pau Romeva, Blasi, Simó i Lloret.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió, respecte de l'esmena del senyor Romeva.

El Sr. RIERA: La Comissió no pot acceptar l'esmena.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo hauria agraït a la Comissió que m'hagués donat les raons per què no la pot acceptar, doncs potser m'hauria estalviat l'explicació que hauré de donar ara, perquè jo sospito que aquestes raons són que això que jo demano en aquesta esmena és implícit en l'art. 56. Si és que és aquesta la raó, jo aleshores retiraria l'esmena; si no és aquesta la raó, aleshores l'hauré de discutir. Jo, si aquí on diu «segons les normes d'aquesta Llei», vol dir que

s'ha d'atènyer a les condicions que la Llei ja té establertes i que, per tant, les té establertes en l'art. 47, jo retiro l'addició; si no, l'hauré de mantenir.

El Sr. RIERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. RIERA: Em plau donar explicacions al senyor Romeva del per què no es pot acceptar aquesta esmena. L'enunciat sol del capítol sisè que ara entrem a discutir, ja ho diu. Diu, «el contracte de rabassa morta». L'esmena que presenta el senyor Romeva fa referència a l'art. 47, article que diu: «Per l'exercici del dret d'adquisició, és necessària la concurrència conjunta del requisits següents: Primer. — Que es tracti de terra conreada en virtut de contracte d'exploració agrícola, regulat per aquesta Llei. Segon. — Que els contractes s'hagin mantingut per un període de divuit anys...», i aniríem enumerant tots els apartats de l'esmena, i ens trobaríem amb una contradicció sempre absoluta; perquè si el contracte de rabassa té un dret de redempció, perquè entenem nosaltres que el rabassaire i el propietari són dues propietats consolidades — el rabassaire una propietat, l'amo de la terra a propietari, una altra propietat —, si nosaltres acceptàvem aquesta esmena, aleshores treuríem tot el dret de redempció de caràcter emfiteutic que volem donar al contracte de rabassa morta. Més ben dit: burlaríem, en absolut, tot el sentit del que entenem i del que hem entès sempre que és el contracte de rabassa morta, i si nosaltres acceptéssim aquesta esmena no fariem res més que convertir els rabassers en arrendataris, perquè els obligaríem per un determinat temps a haver de conrear les terres. Per tant, nosaltres diem: contracte de rabassa morta, dret a la redempció; condicions per a la redempció, ni una: basta que hom sigui rabasser, basta que hom estigui considerat com a rabasser, basta que es tingui escriptura pública o contracte privat que demostrí que aquell que ha arrencat la terra i plantat els arbres s'ha de considerar que és un rabasser, i per això nosaltres entenem que no ha d'haver-hi limitacions per a la seva redempció, doncs considerem que el propietari no hi ha portat altra cosa només que la senzilla terra — diguem-ne senzilla —, terra erma, i que l'altre l'ha hagut d'arrencar i l'ha hagut de plantar i que durant un període de segles moltes vegades, dels un als altres s'han anat traspasant aquesta rabassa, s'han hagut de pagar les contribucions, gairebé sempre directament a l'Estat en virtut de les escriptures públiques, i per totes aquestes raons nosaltres considerem que el rabassaire ha de tenir un dret a l'adquisició. Si nosaltres acceptéssim aquesta esmena del senyor Romeva ens trobaríem que aquest dret de primordialitat que nosaltres li volem donar seria impossible de donar; és a dir, tergiversaríem en absolut el que nosaltres entenem que és el contracte de rabassa morta.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo podria acceptar amb una part aquesta raó que dona el senyor Riera si tingués la seguretat que aquest article 56 es limita estrictament als subjectes d'un contracte d'aquest estil; però és que després ens parla del rabassaire que hagi pagat d'un dret d'entrada, i aquest ja no és el que ha roturat la terra, ja no és el que ha fet plantacions...

El Sr. BRU: Pot ésser-ho igualment.

El Sr. ROMEVA: ...i aleshores a aquest també li donem els mateixos drets que al que ho va fer. Aquí es parla també i es diu «rompre-la, plantar-la i sembrar-la»; és a dir, que em sembla que és possible que a l'empar d'aquest article s'hi acullin contractes que no siguin rabassa morta. Per altra banda, hi ha la condició d'estar al corrent de pagament. És una condició que no la podem pas suprimir, perquè és contractual, i aquí no hi és. La condició de les terres que hagin entrat a ésser solars urbans — i n'hi ha també —, ho hem de tenir en compte.

El Sr. BRU: Les cases del passeig de Gràcia originàriament eren censos, i no han tornat al propietari...

El Sr. ROMEVA: Bé, però van cobrant el cens; que també un dia n'hauem de parlar d'això.

Jo no veig clara la raó perquè s'hagi de suprimir aquesta condició.

El Sr. RIERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. RIERA: La raó és molt clara. La V. S. ara ha parlat respecte dels censos. Efectivament és un cens, i perquè és un cens és redimible. Sobre això hi ha moltes escriptures, i seria llarg fer-ne història, però jo inclús estaria disposat a tractar-ne, i potser en el transcurs d'aquestes discussions n'anirem parlant. Del contracte de rabassa morta nosaltres entenem...

El Sr. ROMEVA: Em permet una observació?

El Sr. RIERA: Amb molt de gust.

El Sr. ROMEVA: Vull dir-li que jo l'escolto amb molt de gust, de manera que totes les explicacions que sobre la naturalesa d'aquest contracte doni, a mi no em faran res més que satisfer-me.

El Sr. RIERA: Gràcies. Del contracte de rabassa hi ha molt a explicar. S'han comès els lladrocinis més grans que s'hagin pogut cometre en nom de la santa propietat. La rabassa morta és una institució senyors Diputats, que molts propietaris diuen que la prosperitat de les nostres terres precisament la devem a aquest contracte tan típicament català; i si miréssim ben bé la manera com els mateixos propietaris han destruït aquests contractes, jo crec que amb aquesta Llei que ara nosaltres anem a aprovar i que em penso que s'aprovarà, per molt benignes que siguem a favor dels rabassaires, no els hi arribarem a fer la justícia que es mereixen. Fixeu-vos bé, senyors Diputats, amb el que és la rabassa: Un senyor que cedeix a un pagès una terra erma, i moltes vegades per a rabassar i per plantar aquella terra erma paga una quantitat en senyal d'entrada. Això és el vertader origen, l'inici del que és una rabassa. Quan es varen establir aquestes rabasses a la nostra terra, en virtut d'aquest establiment es varen fer escriptures públiques donant un dret de rabassaire emfitèutic, com a propietari d'aquella rabassa. Ah!, senyors Diputats. La història de tot el que ha passat després de l'establiment de la rabassa és una burla tal que la rabassa ja gairebé no existeix. Per això, nosaltres, en aquest Projecte i en aquest dictamen, hi posem tot el que pugui ésser considerat com a rabassa, perquè, fent història sobre el que jo us deia, ens trobem que en virtut d'aquest contracte tan típic, en virtut d'aquest contracte que en moltes cases passaven d'hereu a hereu i que portava l'enriquiment de la nostra terra, els primers que varen fer l'expoliació d'aquests matei-

xos contractes varen ésser els propietaris. ¿I de quina manera? De la manera més vergonyant pels que varen rabassar aquella terra i pels que la varen establir. Va venir un moment, que tots vosaltres coneixeu i sabeu, que la filoxera va devastar totes les nostres vinyes. Generalment el contracte, l'escriptura de rabassa, deia que si no es moria la tercera part de les plantes el rabassaire es considerava amb un dret de possessió ferm de la rabassa, no podia mai el propietari desnonar-lo. Tots vosaltres sabeu el que passava amb els antics ceps del país, que en deien; quan es moria un cep, se li feia una colgada i un cap ficat i els ceps no es morien mai. Però la filoxera va devastar totes les vinyes de Catalunya o quasibé totes les vinyes, i llavors va venir el propietari i va dir: «El contracte de rabassa diu que han de subsistir les dues terceres parts dels ceps; com que s'han mort tots, us trec.» ¿I què va passar, senyors Diputats? Doncs que els propietaris van cometre el robatori més inicu que es pugui arribar a imaginar qualsevol persona que tingui una mica de sentit d'humanitat. Va passar que els propietaris van prendre aquella rabassa per la qual àdhuc s'havia pagat un dret d'entrada quan era erma, i varen tornar-la a vendre al mateix rabassaire. Fixeu-vos bé en aquesta expoliació! Nosaltres entenem, tots nosaltres ho hauríem de comprendre, que la filoxera és una cosa imprevista, és una cosa igual que un foc, és una cosa igual que un terratrèmol, que una riuada que s'emporta la terra; és quelcom que no estava en la mà de ningú salvar-la, igual que si vingués un terratrèmol i s'emportés totes aquestes cases. Resulta una monstruositat, senyors Diputats!

Llavors va ésser quan varen començar a burlar el contracte de la rabassa morta. Varen començar a burlar-lo i el varen burlar de tal manera, que avui si miréssim ben bé ens trobaríem que d'aquelles escriptures amb prou feines en queda cap, perquè uns les varen convertir en contractes de parts de fruits i els altres les varen convertir en un cens; els altres varen donar una llibreta al rabasser que començava i acabava cada any. D'aquesta manera, aquesta institució que els representants de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre ens diuen que és una institució sagrada i peculiar de Catalunya, són ells els únics que han expropiat als nostres rabassers, són els únics que els han pres aquella terra i els únics que es varen aprofitar de la filoxera per a tornar-los a fer pagar moltes vegades un nou dret d'entrada, però no amb escriptura d'emfitèutic. És això el contracte de rabassa morta, senyors Diputats.

I què va passar, senyors Diputats? Va passar llavors que, en virtut de la jurisprudència de caràcter dretista que aquí a Catalunya hem tingut moltes vegades i com potser avui encara tenim, i com sigui que la nova planta americana no és perpètua, com gairebé ho eren els antics ceps del país, llavors es digué: A la comarca del Penedès, els ceps americans viuen 25 anys; a la comarca del Llobregat, 75; i al Vallès, trenta. Llavors, tota la jurisprudència catalana va dir que la rabassa només vivia cinquanta anys, i després de què els havien donat nova possessió d'aquella rabassa i de creure que no els podrien treure més d'aquella rabassa, han vingut els propietaris i han dit: «Com que s'ha acabat el contracte perquè

s'han mort els ceps, encara que n'hagis plantat d'altres, s'ha acabat el contracte i et desnono». Així ens hem trobat amb una sèrie d'expoliacions de rabassers que inclús tenen escriptura pública i de caràcter emfiteutic, que pel fet d'haver-se acabat el contracte de la vida dels ceps de la planta americana, els han tret de la vinya i no els han abonat res. Això ha estat un vertader robatori, una vertadera expoliació, i a això hi hem estat exposats tots els rabassers que conreàvem terres de rabassa, hi hem estat exposats tant els que tenim escriptures públiques com els que pagaven la contribució directament a l'Estat; és a dir, que tots estàvem subjectes a aquest robatori i a aquesta expoliació.

I això, senyors Diputats, s'ha d'acabar. Cal donar una estabilitat segura i absoluta al rabasser, i considerant que l'un és el propietari de la terra i l'altre és el propietari de l'establiment posat a aquella terra, a l'un li hem de donar la propietat que li correspon i a l'altre li hem de reconèixer la propietat que li valia aquella terra en ésser arrabassada. Per tant, el contracte de rabassa típic en el nostre país, que es reconeix a Catalunya, que és un contracte avantatjós per a tots els que conreen la terra i per la seguretat dels mateixos, i ja que al contracte d'arrendament i parceria, com discutirem més endavant, li volem donar un caire de contracte de societat, al de rabassa hem de propugnar perquè tots els que han arrancat una terra i establert una terra puguin pagar el que valia aquella terra quan fou arrancada i puguin adquirir llur domini en absolut d'aquella terra i que aquell que executi un treball pugui portar els fruits a casa seva, doncs ningú més que aquell que l'ha arrancat té dret a gaudir dels fruits que hagi produït.

Si acceptàvem les esmenes que proposa el senyor Romeva trencaríem en absolut el sentit del contracte de rabassa, perquè aquesta esmena fa que ja sigui un contracte condicional, un contracte que pel fet de què un porti uns anys, i un altre uns altres, no pugui redimir la rabassa. Ara bé; el senyor Romeva fa unes darreres observacions que jo tinc l'obligació de contestar-li. El senyor Romeva deia: «I aquell que ha comprat o ha adquirit la rabassa, ¿també hi té dret?» Sí, senyors Diputats, perquè som molts els rabassers que fa dos-cents anys, tres-cents anys, que tenim la mateixa rabassa i no l'hem arrancada nosaltres, car la varen arrancar els nostres avantpassats. ¿Quins? No ho sé. I perquè en virtut del contracte de rabassa s'estableix l'escriptura pública, el que l'ha comprada ha hagut de comprar i pagar a aquell rabasser el dret d'arrancar la rabassa, el dret del que val la plantació i els fruits si n'hi han; per tant, encara que un faci, per exemple, sis anys que porta una rabassa, té els mateixos drets que aquell que en fa sis-cents, perquè aquell que fa sis anys que la va adquirir hagué de pagar el dret d'adquirir-la i el dret de plantar-la als seus antecessors, si és que fos plantada.

Per tant, per això no es poden acceptar aquests extrems que el senyor Romeva proposava, perquè aleshores desvirtuaríem el que és el veritable contracte de rabassa morta.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo he escoltat amb molt de gust, com ja he dit abans, les explicacions que ha donat el senyor Riera; però insisteixo en què aquestes explicacions es refereixen a un contracte tipus que té ja una història i té una realitat. Però que dintre de la redacció d'aquest article, tal com el definim aquí, n'hi entren d'altres que no estan en la mateixa situació, perquè hi han contractes de rabassa del tipus que deia el senyor Riera, que són de cinquanta anys, de cent anys, dels que siguin, i és natural que hi hagin aquestes transmissions que es fan com una propietat i que siguin respectades; però anem a suposar el cas d'una rabassa, d'una forma de rabassa distinta, perquè tal com diu aquí l'article, en cada moment es pot produir aquest contracte, en cada moment hi pot haver un propietari que doni unes terres a rabassar, i és que aleshores pot donar la rabassa avui i es pot redimir de seguida? És això el que jo volia dir.

Per altra part, hi ha aquella condició de l'estar al corrent de pagament, la qual d'una manera o altra l'hem de fer constar. Jo no m'oposo a què es doni aquest dret de redimir a aquestes rabasses antigues, el que pròpiament anomenem la rabassa morta. Ara, el que jo voldria és que quedessin clars aquells casos que hi poden haver més moderns, perquè aquí s'ha parlat de les condicions que es donaven i del dret d'entrada que es cobrava per a arrancar les terres; però hi han hagut rompudes de terres que no són ni les d'aquell temps ni amb aquelles condicions, car hi han contractes on el propietari ha donat tres anys de coll al que rabassava, sense cobrar-li res. Són formes distintes d'aquesta de què s'ha parlat; però que en canvi poden entrar dintre de la definició de l'art. 56, i és això al que em refereixo.

Totes aquelles formes a què s'ha referit el senyor Riera, tenen més de divuit anys, tenen més d'un límit prudencial que hi poguem posar, perquè naturalment hem d'acceptar aquesta continuïtat que ell assenyalava, perquè és el contracte el que és viu, encara que vagin succeint-se els que són subjectes del contracte. Però en el moment de fer-ne un, aleshores sí que es pot exigir un cert límit abans no es vagi al que és una resolució forçosa d'una societat. És aquesta la meua objecció; és a dir que, o joestic molt mal informat, o aplicant la Llei amb la generalitat en què s'aplica aquí resultaran inclosos en aquest aspecte de la rabassa, moltes coses, moltes finques, moltes terres, que no són pròpiament aquestes a què al·ludia el senyor Riera.

Aquesta era la idea de la meua esmena, que, naturalment, haurà d'ésser modificada, però jo sostinc aquesta idea. Jo porto aquí una discussió una mica dificultosa, per la raó, que es ben manifesta per a tots els senyors Diputats, de què jo no sóc més que un home i aquí he de parlar-vos de moltíssimes coses que exigiria la competència i els coneixements especialitzats de més d'un home; però jo he de portar a la discussió el meu esperit, perquè jo he de poder donar el meu vot amb tota la tranquil·litat i he fet el menys que he pogut per a no fer coses de les quals el dia de

demà hagi de penedir-me. Jo crec que s'hauria de veure si concretàvem més aquesta qualitat de la rabassa.

El Sr. RIERA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. RIERA : Naturalment, per afermar-me una vegada més en les meves manifestacions. Està clar que el senyor Romeva feia una sèrie de consideracions respecte al que podria passar, en quant al cas de la rabassa, existint molts contractes que fóra difícil d'esbrinar, de saber si efectivament eren de rabassa o no ho eren. Ah !, molt bé ; ¿però no partim del principi de què els contractes de rabassa han estat completament vulnerats, de què han estat completament escarnits, de què han estat en absolut falsificats la seva majoria ? Aleshores — i per això jo he fet història del que era el contracte de rabassa morta — ens trobaríem, si nosaltres acceptéssim la suggerència del senyor Romeva, amb què gairebé de rabassa no en quedaria cap. Per quines raons ? Per les raons que he explicat, per la mixtificació que s'ha fet d'aquests contractes tant volguts nostres, de rabassa. Ah !, però qui ho ha de dir això ? Aquí hi han les Comissions arbitral que en darrer cas, quan no es pugui demostrar que sigui rabassa, seran les que hauran de mirar si efectivament el conreador d'aquella terra és un rabasser, un arrendatari o un parcer. Per tant, per a aquells casos dubtosos, per als casos que es puguin trobar amb dubtes de si es tracta o no de rabassa, ja tenim les Comissions arbitral.

Ara bé ; el senyor Romeva feia una altra observació que és la del pagament. Jo he repassat aquest article i no veig en el capítol sisè, respecte al cas de què hi hagi manca de pagament, quines són les sancions que cal imposar. Aquí no en parlem. Naturalment que el contracte de rabassa és un contracte molt especial, i que per això en aquest dicamen li donem aquesta sèrie d'avantatges, si vosaltres voleu, diferents dels demés. Jo no hi trobaria cap inconvenient en què respecte a la manca de pagament es busqués una fórmula perquè existís el càstic corresponent. La Comissió això ho podria estudiar. En quant a allò altre, la Comissió no pot acceptar el que ens proposa el senyor Romeva en la seva esmena.

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Respecte a la darrera suggerència del senyor Riera, jo creia que la fórmula més clara de sanció per a la manca de pagament, era que no es pogués exercir la redempció fins que s'estés al corrent. És una forma molt senzilla, i per això jo demanava aquesta condició, perquè fins i tot no lesiona molt fortament a l'interessat i li deixa un marge voluntari per a posar-se al corrent.

Respecte a la definició de les veritables rabasses, jo crec que el fet de demanar que portessin uns certs anys d'existència gairebé era una manera de limitar-les perquè fossin aquestes que són les que volem beneficiar.

El Sr. RIERA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. RIERA : Naturalment, per a remarcar una altra vegada respecte a aquest extrem que fa referència a la manca de pagament, que la Comissió no té cap inconvenient en acceptar la suggerència que ens fa el senyor Romeva. Per tant, aquest article podria modificar-se cercant la manera de què per manca de pagament hi hagués una sanció deguda com hi ha en tots els casos.

El Sr. PRESIDENT : Així queda pendent de redacció definitiva que portarà la Comissió en la part que fa referència a aquest extrem de l'esmena del senyor Romeva de la manca de pagament.

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar, sobre la mateixa esmena.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Jo voldria demanar encara un moment més d'atenció a la Comissió sobre aquesta esmena meua. Demano perdó per endavant si aquesta observació que faig és un fruit de la meua ignorància, que fa sobrer una discussió.

Aquí, en l'art. 47, es demana que a subsistència del conreu sigui per al treball directe del que vulgui fer ús d'aquest dret. Pot haver-hi rabasses — això és el que jo no sé —, poden haver-hi rabasses, terres donades originàriament a contractes de rabassa, que després no sigui el titular de la rabassa el que conrea, eh ?

El Sr. ARMENDARES : El que l'ha comprada.

El Sr. ROMEVA : No, el que l'ha comprada ; si l'ha comprada ha comprat el dret i la propietat ; però que després no conrei ell. Aleshores estem en contradicció amb l'esperit de la Llei, si hi ha aquest cas, i no el salvem. Aleshores, com resolem això ?

El Sr. BRU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU : Ens trobem, després del brillant parlament fet pel senyor Riera en definir el que és la rabassa, que hi ha dos propietaris ben definits ; hi ha un propietari de la terra, del subsòl, i un altre de la riquesa sobrecreada ; per tant, si tenim un propietari de la riquesa sobrecreada, aquest propietari també tindrà el mateix dret d'arrendament que l'altre.

A part d'això, ens trobem que molts individus, per haver abandonat terres, han vingut tots llurs drets, i aleshores no és conreu directe ni de llurs ascendents.

A més, hi ha un altre cas — que a Catalunya en diem rabassa morta, però en fer la definició ja ho generalitzem en tots aquests casos — pel qual a un treballador de la terra se li lliura una terra erma perquè comenci per rabassar-la, arrancar-la, rompre-la, doneu-hi el nom que vulgueu, i una vegada aquella terra erma o improductiva s'ha convertit en una terra de conreu, la riquesa que s'ha sobrecreat és una molla que hi ha fet la persona que ho porta. Si no hi hagués la salvetat que es posa aquí, que s'han de computar a favor del propietari i de l'arrendatari o rabasser les aportacions primitives, diríem que no hi cap el fet de voler-li fer una legislació especial. Però si en els casos aquells en què el propietari ha contribuït a rompre la terra, després se li tenen en compte les seves aportacions, de la mateixa manera que es tenen en compte a l'arrendatari, admetem també amb caràcter general tots aquells contractes, com diu l'article 56, en virtut dels quals el propietari d'un terreny

el cedeix a una persona per a l'explotació, però quedant obligada a rompre'l, a plantar-lo i a sembrar-lo. No hi ha d'haver excepció, perquè sempre es tracta, en primer lloc, d'una riquesa sobrecreada, i en segon terme perquè si hi ha hagut el cas d'un arrendament, és un propietari d'una cosa que només ha arrendat el seu. Per això jo, refermant-me en les explicacions fetes pel senyor Riera, contesto que l'única cosa que és admissible és que estigui al corrent de les obligacions contractuals, i això sí que ho podem admetre.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Per acceptar les explicacions de la Comissió, i aleshores, a base d'aquella suggerència que ha ofert la Comissió, jo retiro l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: Queda retirada l'esmena. Doni's lectura de la redacció definitiva de l'art. 56 bis.

El Sr. RIERA: La Comissió creu que podria afegir-se a l'art. 56 un apartat que digués, aproximadament, el següent: «Per a l'exercici del dret de redempció, serà necessari que el rabasser estigui al corrent de pagament en el moment d'exercitar-lo».

El Sr. PRESIDENT: Així, ¿s'aprova aquesta addició a l'art. 56? (*Assentiment.*) Queda aprovat.

La redacció definitiva de l'art. 56 és la següent:

«Article 56. Els contractes de conreu que tinguin caràcter emfitèutic temporal, com els de rabassa morta i altres d'igual condició jurídica, en virtut dels quals el propietari d'un terreny el cedeix a una persona per a l'explotació agrícola, quedant aquesta obligada a rompre'l i plantar-lo o sembrar-lo a expenses principalment seves, abonant al propietari un cens o quota-part anual en concepte de preu, seran considerats com a censos emfitèutics redimibles a voluntat del conreador i segons les normes d'aquesta Llei, qualsevol que sigui la denominació i terminis assenyalats en el contracte.

Per a l'exercici del dret de redempció caldrà que el rabasser estigui al corrent de pagament en el moment de fer-ne ús.»

(*El senyor Secretari llegeix la següent esmena a l'art. 57:*

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena a l'art. 57 del Projecte de Llei de contractes de conreu:

ESMENA

Article 57. A manca d'acord entre les parts, la determinació del preu de redempció s'efectuarà per la Junta arbitral, aplicant les regles que estableix l'art. 40 d'aquesta Llei i es sumará o restará al capital resultant:

a) A favor del propietari la quantitat corresponent a l'auxili econòmic (jornals, plantes o diners) excepcionalment bestrets al rabasser per tal de plantar la rabassa o replantar-la.

b) A favor del rabasser, el dret d'entrada pagat a l'establiment de la rabassa, si en pagà.

Palau del Parlament, 27 de febrer del 1934.
— Pau Romeva, Blasi, Simó i Lloret.)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. RIERA: La Comissió no pot acceptar aquesta esmena.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo he presentat aquesta esmena perquè no entenc per què en aquesta valoració de la terra acceptem un sistema que no hem acceptat en les altres valoracions. L'avenç cadastral sabem que no significa res, i l'amirallament, tal com està avui, tampoc. No són indicis clars ni fidedignes per a establir el valor d'una terra. Aleshores, haurem d'anar a una altra cosa. Com que aquesta altra cosa està establerta en l'article 40, jo crec que una aplicació dels sistemes de valoració o dels mitjans de valoració establerts a l'article 40, traspassats en el moment en què es vulgui establir aquesta valoració, seria la forma més correcta.

Però jo voldria encara fer una altra observació, i és que aquí es parla de valorar una finca en el moment d'establir-se la rabassa. Quan la rabassa després ha estat comprada, el rabasser que ha pagat una entrada, no la primera d'establiment, sinó l'entrada que ha pagat, també demanem que se li tingui en compte. S'hauria de fer, doncs, aleshores la valoració de la finca.

Això s'hauria de modificar, però al mateix temps s'hauria de modificar el sistema de valoració. Jo, aquesta esmena la presento com a base de discussió per veure si trobem una fórmula de valoració que no tingui aquesta manca de fonament que té la que es posa aquí, d'atenir-se a l'avenç cadastral i al líquid impossible, que no representa res.

El Sr. BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: Senyors Diputats: Fa un moment que en una interrupció que jo feia al senyor Romeva, li parlava dels censos del Passeig de Gràcia, i ara potser seria el moment de retreure'ls. Vosaltres recordareu que al Passeig de Gràcia, cinquanta, seixanta anys enrera tot eren horts, censats; molts d'ells pagaven 6 rals, 10 pessetes l'any. Allà, donades les circumstàncies, s'hi han edificat cases, i el propietari o el censalista ha continuat fent el pagament de les mateixes pessetes sens tenir en compte la riquesa que s'hi ha sobrecreat. El propietari que ha edificat sobre un terreny censat, avui continua pagant el mateix arrendament a títol de censalista, amb caràcter emfitèutic, de 4, 10 pessetes, i aquí s'ha acabat tot.

Amb el contracte de rabassa nosaltres ens trobem que en realitat ha estat lliurat amb caràcter emfitèutic, un terreny en un moment determinat. És la valoració que té aleshores aquella terra improductiva, l'única que compta. Si cinquanta anys enrera en ésser lliurada la terra erma a un rabasser, aquella no tenia valor o estava valorada en 50 o 100 pessetes, es tingué en compte que havia de produir una renda d'un 4 per 100, i es va dir: «Pagaràs 4 pessetes d'arrendament», o bé: «Em donaràs una part dels fruits», i l'únic que podem tenir en compte és l'aportació que hagin

pogut tenir un o altre, perquè es donaven molts casos, fixeuvos bé en l'anomalia que això representa, que un propietari d'unes terres que ell no treballava, no solament les volia retenir, sinó que a la persona que les volia treballar, li deia: «Ja te la deixaré rabassar, però has d'esmerçar-hi tots aquells jornals, i m'has de lliurar això i això i m'has de pagar tantes pessetes pel dret d'entrada.» Hi ha casos, vice-versa, en els quals un propietari diu: «No et preocupis, treballa un, dos, tres anys, que jo contribuiré a les despeses.»

Aquestes, al nostre entendre, són les úniques valors que s'han de tenir en compte; les altres, no. I per això nosaltres, alhora, no podem equiparar la redempció de la rabassa amb el dret d'adquisició que es pugui preveure per una terra d'arrendament. Aquí ens trobarem sempre amb el mateix cas d'una finca erma, improductiva, d'una finca, una terra que no dona res, que en un moment determinat fou lliurada; i sobre aquesta terra es crea una riquesa, perquè es posa en explotació, i aquell que ha creat aquella riquesa, pot redimir-la de la part del cens, de la part de l'arrendament que correspon pagar a la terra. L'únic que podem tenir en compte és el valorar a l'hora de l'establiment, que no es vulgui dir que s'hagi de donar sis rals cada any; però és aquesta la realitat, i cal tenir present que el propietari l'havia amillarada i hi ha un avenç cadastral, però mai no podrà ésser equiparada justament i de la mateixa manera com ho foren finques donades en arrendament i estat d'explotació.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Romeva té la paraula.

El Sr. ROMEVA: El senyor Bru sols m'ha contestat un aspecte de les meves objeccions. Jo he fet objecció sobre el sistema de valorització i també sobre un altre aspecte que no m'ha contestat i sobre el qual insistirem després.

Respecte el sistema de valorització, el que diem és que l'avenç cadastral no és una cosa fidedigna i l'amillament tampoc, perquè tots sabem prou com es feia. Era cosa que es feia amb la preocupació de què havia de servir per una finalitat fiscal i s'ha de calcular que, en la rabassa, la contribució la pagava el rabasser i també aquest tenia el seu interès en què l'amillament no donés lloc a una contribució alta. Aquesta és una de les raons que donem, i, per això, considerem que s'ha de cercar altre sistema per la valorització.

I l'altra qüestió que jo plantejo és la que representa el fet d'un rabasser que romp unes terres i les planta i paga una entrada. Ara no parlem d'aquesta entrada; aquesta entrada per redimir-la és té en compte. I al cap d'un nombre d'anys hi ha altre rabasser que compra a aquest altre l'entrada perquè la finca llavors val més, considerem que s'ha de pagar uns esforços, uns anys, etc. Si s'ha de tornar aquesta entrada, aleshores...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: És que aquí, en el segon cas, no paga cap dret d'entrada. És el preu de compra de la rabassa.

El Sr. ROMEVA: Aleshores, aquí quan parlem del dret d'entrada, ¿ens referim sols al primer cas?

El Sr. BRU: L'inicial.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: L'inicial, evidentment.

El Sr. ROMEVA: Aleshores, entesos. Però hi ha altre aspecte. Creiem, de totes maneres, que quan un entra i s'ho troba plantat, hem de tornar el valor de la terra al moment en què entra; però, després hi ha altre aspecte, que és el que jo no he dit abans, perquè primer volia dilucidar això. Una terra, 20 anys enrera, valia, per exemple, 500 pessetes. ¿I és que si ara donem 500 pessetes donem el mateix valor que donàvem amb les mateixes 500 pessetes 20 anys enrera? Aquest és un problema considerable.

El Sr. BRU: Ens trobem igual en tots els casos.

El Sr. ROMEVA: Però creiem que s'ha de resoldre. Hi havia en el Projecte de Llei que va presentar el Govern una cosa que semblava una fórmula. Feia la valorització de la terra en el moment d'ara i es pagava el 80 per 100. Això em semblava quelcom arbitrària, però la idea era sortir al pas d'aquestes dificultats de què jo parlo, i voldríem que la Comissió veiés si es pot tenir en compte.

El Sr. BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: Sempre ens trobem amb el mateix cas. Si admetem que la rabassa és un cens, ho hem d'admetre amb totes les seves conseqüències. El senyor Romeva ens parlava del cas d'una finca que vint anys enrera valia 500 pessetes, i ens significava que avui el valor d'adquisició de la moneda no és el mateix. Però en un cens qualsevol, i encara que resulti pesat, he de tornar a parlar del passatge de Gràcia; la cosa es veu clara, perquè es tracta d'unes terres que trenta anys enrera valien 100 pessetes i ara valen molts milers de pessetes. Aquí nosaltres ens trobem davant d'aquesta realitat: la realitat que representa unes terres que un propietari no ha volgut treballar mai per compte propi, d'unes terres que per no haver-les volgut treballar per compte propi les ha donat a cens; i les conseqüències del cens les hem d'admetre amb tota la seva amplitud, amb totes les seves conseqüències. I aquella terra ha adquirit un nou valor, perquè les circumstàncies han canviat, i quan es vulgui redimir aquest cens, s'ha d'assenyalar una fórmula, a part de què cal tenir en compte de què no assenyallem una fórmula rígida, sinó que assenyallem una fórmula que vingui facilitada per un acord, una fórmula que vingui inspirada pel bon sentit. Ens podrem trobar en el cas de què una terra anys enrera valgués 6 rals; però creiem que, avui, el treballador més realista de la terra no voldrà fer prevaleixer aquell preu dels 6 rals i estarà molt ben disposat a augmentar el valor aquest. I si no s'arriba a un acord entre les parts interessades, es recurrirà a la Junta arbitral, i aquesta tindrà en consideració molts antecedents i molts elements de judici i moltes altres coses.

El Sr. ROMEVA: No. Aquí es posa en consideració l'avenç cadastral i l'amillament anterior al 1930.

El Sr. BRU: Així és, en efecte.

El Sr. ROMEVA: Naturalment que la Comissió arbitral entrarà quan no hi hagi acord, però no quan n'hi hagi.

El Sr. BRU: Es clar.

El Sr. ROMEVA: Però l'amillament del valor cadastral, que és la proporció que correspon, potser és quelcom baix en alguns llocs. En general, en tots els llocs.

El Sr. BRU: Nosaltres entenem que el capitalitzar el 4 per 100 i després abonar el propietari les despeses que hagués fet en aquell moment, de cap manera se li treu cap dels títols de propietat i de la valoració que tenia abans. Nosaltres no creiem que això sigui injust, però els fets els admetem amb totes les seves conseqüències.

El Sr. FRONJOSÀ: No ho seria mai d'injust.

El Sr. BRU: Nosaltres diem...

El Sr. FRONJOSÀ: Hi ha una raó, que és fonamental, i és que l'augment del valor de la terra no és imputable al propietari.

El Sr. BRU: Nosaltres mirem la qüestió sota l'aspecte de terres que no produïen res, ermes, que estaven en estat dèbit, que no produïen res; que hi havia un senyor feudal, moltes vegades, o altres que era propietari, i en molts casos béns comunals que pel sol fet d'un veinatge semblava que aquell que volia treballar la terra havia de demanar permís i pagar el cens al colindant, que no tenia cap títol de propietat, i aleshores, per un expedient possessori o una contribució s'establí el dret de propietat. I aquí ens trobem amb unes terres que són donades per una explotació agrícola, amb l'obligació de què l'arrendatari les ha de rompre i plantar o semblar; i, per tant, l'augment de valor que tenen actualment és perquè han estat treballades, posades en estat d'explotació; i aquest estat d'explotació sols s'ha aconseguit per l'esforç d'aquell que en diem avui el rabasser. Al propietari li reconeixem el valor que la terra tenia originàriament, el valor que la terra tenia abans, i admetem la possibilitat de què sigui indemnitzat amb una quantitat superior; però si no hi ha avinença, aleshores s'haurà d'aplicar una fórmula o altra. I pot servir de base per la fórmula, l'amillament o l'avenç cadastral. I si aquest propietari no ha volgut en el transcurs del temps amillarar la seva finca pel valor que realment tenia o té, o rectificar l'amillament que tenia, nosaltres avui no podem aturar una Llei pel sol fet de què uns propietaris, per conveniència pròpia durant anys, durant segles, hagin procedit d'aquesta manera.

El Sr. ROMEVA: Es que en aquests casos es troben també els rabassaires, perquè també han resultat beneficiats.

El Sr. BRU: Sí, mútuament; els dos són beneficiats. Però nosaltres partim del principi de què aquella terra era una cosa improductiva, era una terra erma, i en l'actualitat, per l'esforç del rabasser, per l'esforç de l'arrendatari, és una finca en estat d'explotació, i entenem que la única riquesa que aquella finca, que aquella terra pugui representar, es deu exclusivament a l'esforç d'aquell rabasser; i convenim que per cas de redempció —i recordi el cas clàssic per quan vulgui parlar-se dels censos redimibles i dels irredimibles i s'hagi de tenir en compte l'origen dels mateixos perquè la persona que donava un troç d'hort del Passeig de Gràcia no podia pensar mai que avui tingués el valor que té...

El Sr. ROMEVA: N'hauré de parlar un

dia o altre, perquè en aquest cas de què parla acostuma anar acompanyat del lluisme.

El Sr. BRU: En parlarem, però, sempre ho trobarem injust.

El Sr. PRESIDENT: Manté l'esmena el senyor Romeva?

El Sr. ROMEVA: Jo he presentat aquesta esmena com a base de discussió d'aquest article, per totes aquestes coses que jo veia que no estan prou ben establertes. Naturalment, que jo no mantinc l'esmena perquè no hi ha mitjà de fer-la prosperar, però tal com està redactat l'article, em reservo el votar en contra del mateix.

El Sr. PRESIDENT: Queda retirada l'esmena.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Era per a presentar una petita esmena verbal, una modificació que nosaltres ens en hem donat compte en començar la discussió d'aquest article. Es quelcom que considerem essencial.

Jo celebrego que hagi tornat al Saló el senyor Riera, perquè aquells entusiasmes en defensar els rabassaires que enyoràvem ahir en tractar-se d'eximir d'un pagament d'un tribut excessivament oneros als cultivadors de la terra que no siguin rabassers, em fa creure que en aquest moment m'ajudarà a cercar la mateixa modificació que nosaltres cercàvem a favor dels arrendataris.

Es tracta que aquí on diu que per a determinar el preu de la redempció s'obtindrà capitalitzant en tots els casos el líquid imponible al quatre per cent, aquest quatre per cent indica que la Comissió ha tingut una mitja cana una mica elàstica. És un principi immutable en totes les transaccions la conveniència de què la mitja cana sigui el més rígida possible, és a dir, que tingui sempre la mateixa llargada, qualsevol que sigui el comprador o el venedor, i ens trobem aquí amb què la mitja cana s'estira i s'arronsa segon es tracti d'afavorir al propietari o al conreador i és aquest principi el que desitjaríem veure fora d'aquesta Llei.

Ahir vam sostenir una petita lluita prenent que fos rebaixat al quatre per cent l'interès del sis per cent que proposava la Comissió, en principi, i que va finalment quedat reduït al cinc per cent, respecte dels pagaments diferits. Ara es tracta del problema contrari, no es tracta d'un deute que tingui el conreador i respecte del qual dèbit hagi de pagar uns interessos, sinó que anem a cercar una capitalització d'una renda i en capitalitzar la renda llavors se'ns arronsa la mitja cana i anem al quatre per cent inicial en lloc del sis per cent inicial.

Jo no voldria demanar el sentit del contrari, que hauria d'ésser precisament la meua posició, ja que en defensar el quatre per cent vaig haver de transigir amb un cinc per cent, i ara no demano un cinc ni un sis per cent per tal de no allargar la discussió. Però jo, que no en sóc partidari, demanaria que l'interès del cinc per cent que vam admetre per als pagaments diferits, sigui la mateixa

base de capitalització quan es tracti d'afavorir el conreador.

De manera, que la modificació que jo demano, en conseqüència, és que allà on diu el quatre per cent digui el cinc per cent, per tal de conservar el mateix esperit d'equitat en la Llei.

El Sr. BRU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU : Nosaltres sentim no poder acceptar en aquest moment la suggerència del senyor Ruiz i Ponseti, com voldríem, potser.

Tingui's present, i en el discurs anterior ho hem exposat, que es tracta d'amillaraments o d'avenços cadastrals molt vells, i en augmentar aquest quatre per cent a un cinc baixaria el valor del capital molt més enormement encara. La lluita s'ha sostingut ja en voler posar com a base de capitalització l'avenç cadastral o l'amillarament; però ara, en voler posar un cinc o un sis per cent, no té cap fonament, perquè igualment es podria demanar un set per cent per anar més enllà, cosa que no podem admetre perquè hem de tenir un sentit de responsabilitat i hem d'actuar amb un esperit de justícia; això ho ha tingut perfectament en compte la Comissió en prendre per base de capitalització l'avenç cadastral o l'amillarament que són ja molt vells.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Lamento que aquells entusiasmes del principi de la sessió del senyor Riera, siguin uns entusiasmes purament literaris, perquè a l'hora de les efectivitats, a l'hora de determinar el pagament per la redempció de les terres preses en rabassa, ens trobem que anem a una capitalització diferent de quan es tracta de pagar interessos per uns pagaments diferits. Però he de dir al senyor Bru i Jardí que el mateix argument — i perdoneu que torni a parlar del Passeig de Gràcia — el mateix argument que ha donat en contestar el senyor Romeva, es gira en contra dels vostres arguments, perquè si els amillaraments són antics, més antigues són encara les escriptures de rabassa; per consegüent, tot el que s'hagi augmentat respecte de la valoració dels terrenys, són augments en els quals no hi té cap mèrit el propietari, ja que ell no ha fet res perquè es produïssin. Per tant, aquells amillaraments, si afavorien algú, en la majoria dels casos afavorien exclusivament al propietari, perquè no tenien altre objecte els amillaraments baixos que el d'estafar el fisc, i si estafaven el fisc amb un amillarament fictici, és lògic que a l'hora de vendre siguin ells els estafats. És la revenja de la collectivitat contra un que l'han defraudat d'una manera permanent, i per això no considero de cap manera injust que tractant-se d'unes valoracions baixes fixades pels seus propietaris, a l'hora que aquell valor ha de servir per a pagar la contribució, que trobin un just càstig a l'hora de fer la redempció de la propietat. Crec que no es faria res amb excés, sinó el just a favor del conreador de la terra en acceptar el mateix cinc per cent fixat pel pagament d'interessos com a base

de capitalització. Jo no he de demanar una votació nominal, perquè sé que la tinc perduda per endavant.

(S'aprova l'art. 57, amb els vots en contra dels senyors Diputats de la Minoria Socialista i del senyor Romeva.)

Es dona lectura a l'art. 58.)

El Sr. RUIZ I PONSETI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Em perdonareu la meua insistència, sempre en el mateix punt; però ara sí que suposo que comptaré amb la col·laboració del senyor Riera i restants companys rabassaires. És evident que ara ja no estem en el període de l'antigor; estem ja en els temps actuals i tenim un rabassaire que deu una quantitat de pessetes. No sé per què les pessetes del rabassaire han de tenir avui un valor diferent de les pessetes d'altres cultivadors de la terra. M'accepteu el cinc?

El Sr. BRU : Sí, senyor.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Així, ja he acabat.

El Sr. ROMEVA : Jo renuncio a fer ús de la paraula, perquè volia dir el mateix.

S'aprova l'art. 58.

La redacció definitiva d'aquest article és la següent :

«Article 58. El just preu que resulti d'aplicar les normes de l'article anterior, el rabasser el podrà pagar en una sola vegada o en quinze terminis anuals a pagament d'interessos al cinc per cent per les quantitats degudes i no pagades, com es fa en les vendes a pagament ajornat.

Després de pagar el primer termini anual el rabasser podrà inscriure el seu dret en el Registre de la Propietat per anotació preventiva que es cancellarà quan s'hagi pagat el darrer termini, per a convertir-se en inscripció definitiva.»

Es dona lectura a la següent esmena :

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent addició al projecte de Llei de contractes de conreu :

ADDICIÓ

Article 58 bis. Les terres subjectes a usdefruit, fideicomís, que constitueixin dot inestimada o pertanyin a menors o a incapacitats, no seran susceptibles d'ésser redimides mentre el propietari tingui els expressats caràcters jurídics.

Palau del Parlament, 27 de febrer del 1934. — Pau Romeva, J. Simó i Bofarull, Lloret i P. Blasi.»

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Jo demanaria a la Comissió que acceptés aquesta esmena. De totes maneres, suprimiria el «subjectes a usdefruit,

fideicomís». La redacció que jo proposaria és la següent:

«Article 58 bis. Les terres que constitueixin dot inestinat o pertanyin a menors o a incapacitats, no seran susceptibles d'ésser redimides mentre el propietari tingui els expressats caràcters jurídics.»

El Sr. BRU: La Comissió no hi ha d'objectar res.

El Sr. PRESIDENT: Així, ¿s'accepta l'esmena modificada en la part a què ha fet referència el senyor Conseller? (*Assentiment.*) ¿S'aprova l'article amb aquesta redacció? (*Assentiment.*) Queda aprovat. Article 59.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: De l'article 59 no sé si hi ha hagut una modificació o queda tal com venia en el dictamen, jo pregaria, doncs, que es llegís.

(*El senyor Secretari en dona lectura.*)

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Està bé.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article? (*Assentiment.*) Queda aprovat.

(*Es dona lectura a la següent esmena:*

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei de contractes de conreu:

ESMENA

Article 59 bis. Els conreadors que portin terres en arrendament pertanyents a collectivitats u organismes que no tinguin caràcter públic, les quals deuen ésser considerades com a béns de «mà morta» pel fet de no haver estat subjectes a transmissió durant els vuitanta anys darrers, gaudiran de tots els beneficis continguts en aquest capítol.

Palau del Parlament, 28 de febrer del 1934. — Humbert Torres, Espanya, Magre i Sauret.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: La Comissió desitjaria escoltar les raons que puguin donar els signants de l'esmena.

El Sr. ESPANYA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Per la defensa d'aquesta esmena s'havia acostat a la presidència, per a demanar la paraula, el doctor Humbert i Torres. Trobant-se absent, té la paraula el senyor Espanya.

El Sr. ESPANYA: Com ha dit molt bé el senyor President, estava encarregat de defensar aquesta esmena el primer firmant de la mateixa, el nostre estimadíssim amic Humbert i Torres. Ell ho hauria fet amb aquella competència i aquell prestigi que tots li reconeixem; però en la impossibilitat de trobar-se avui present a la Cambra, jo vinc a substituir-lo i a exposar les raons que han tingut els firmants en presentar aquesta esmena.

Aquesta esmena té com a finalitat el resoldre un problema agrari que hi ha a les terres de Lleida, problema d'una importància cabdal. Aquest problema agrari es refereix al conreu de terres de propietat colectiva de «mà morta».

El Projecte de Llei que fins ara hem vingut estudiant, sembla que té el sentit de regulació de les relacions de propietat individual dels conreadors. Però a Lleida tenim el problema de la propietat colectiva. Jo no em refereixo a la propietat colectiva pertanyent a entitats o collectivitats de dret públic, com són les corporacions públiques, ni tampoc a entitats de drets socials, com podrien ésser els sindicats: em refereixo a la propietat colectiva, que encara existeix en l'antiga «província» de Lleida, a les terres de Lleida, pertanyent a entitats eclesiàstiques, propietats que sembla que no haurien d'existir legalment, perquè en virtut de les Lleis desamortitzadores dels anys 55 i 56, aquests béns es varen declarar nacionals i es van subjectar a venda pública. Jo no sé per quins procediments, per quins mitjans, per quines influències o per quins oblids en l'administració pública, fos pel que fos, existeixi el fet; però el cert és que, en cinc o sis termes dels voltants de Lleida hi ha propietats collectives d'una extensió enorme, que oscillen entre mil jornals i deu mil jornals, amb dues mil famílies que conreen terra d'aquesta naturalesa; i és precis, per consegüent, en el moment que anem a aprovar una Llei de Contractes de Conreu, que no s'oblidi — i no podem pas oblidar-ho nosaltres, sobretot els homes d'esquerra — aquests pagesos conreadors de la terra d'aquesta propietat colectiva.

Aquesta propietat es va lliurar més o menys com es va lliurar la rabassa; perquè eren terres incultes que es van lliurar als pagesos que les varen trencar, que les varen sembrar, que les varen plantar. Ells han fet tots els terraplens per aplanar-les; per a poder-les regar, ells han conduït totes les sèquies de rec i, per consegüent, es veu l'esforç del conreador en tot el millor valor que han pogut tenir aquelles terres. I aquest plet existeix en tal forma, que si allí no hi ha Unió de Rabassaires, hi ha una Unió de Colons, constituïda per més de mil conreadors, que es diuen «Conreadors de béns del Capítol Catedral i Comunitat del Beneficiat de Lleida».

Teniu en compte que si la propietat mereix respecte sempre, en la propietat colectiva no ha estat pas així; perquè si es respecta la propietat de les corporacions públiques, ara, en aquests darrers temps, la propietat d'entitats d'aquesta naturalesa no ha merescut cap respecte, perquè es creu que la finalitat de la propietat de «mà morta» va contra la funció social de la mateixa propietat.

Per consegüent, nosaltres, els signants de l'esmena, volem que per mitjà de l'acceptació de la mateixa, pugui facilitar-se l'adquisició d'aquesta terra pels conreadors. Nosaltres hem considerat que els conreadors d'aquesta terra deuen ésser els seus beneficiats, de la mateixa forma com ho són els rabassaires i altres contractes de naturalesa jurídica semblant, perquè, al fi i al cap, el contracte de conreu que tenen aquests conreadors de les terres de Lleida, d'aquestes propietats collectives, és el que més s'assembla als diversos contractes que regula aquest Projecte de Llei, és el que més s'assembla al de la rabassa morta. Per això nosaltres creiem que és el moment precisament d'aplicar aquesta esmena proposada com a article nou perquè els conreadors d'aquelles pro-

pietats col·lectives puguin beneficiar-se com es beneficiaran tots els demés conreadors compresos en aquest article que ara estem discutint.

Jo no vull parlar per res de la forma en què aquests béns foren apropiats o adquirits per les comunitats eclesiàstiques de Lleida. Jo no vull parlar si fou per fundació o si fou per herència; per sigui com sigui, el cert és que fa centenars d'anys que aquesta propietat està en mans d'aquestes institucions i que segurament les fundacions es feren perquè les rendes d'aquests béns servissin per a l'esplendor del culte, però no segurament, com ara passa, per a beneficiar individualment els canonges o els beneficiats. Jo no vull parlar-ne d'això; jo, el que vull és senzillament — i amb això tradueixo el pensament de tots els signants de l'esmena — que en aquest moment en què estem discutint aquest Projecte de Llei, no siguin oblidats, per un Parlament com el que hi ha ara a Catalunya, aquests modestos conreadors de les terres de Lleida que esperen precisament que dintre d'aquesta Llei hi estigui comprès el seu cas. Per això, jo demano a la Comissió que accepti el sentit d'aquesta esmena. Nosaltres no volem pas que es redacti d'una manera o d'una altra, el que volem és que es doni a aquests conreadors tots els beneficis que la Llei dona als altres conreadors perquè puguin adquirir aquesta propietat que al cap i a la fi l'han valoritzada ells, evitant, a més, l'estancament d'aquella terra i la immobilització d'aquella terra, perquè no hi ha dubte que la terra ha de posar-se en circulació en benefici de tots els homes. Res més.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CANTURRI: La Comissió té la satisfacció d'acceptar l'esmena presentada precisament pels nostres companys de Lleida i jo tinc el gust d'acceptar-la en nom de la Comissió. No he de defensar el punt de vista que d'una manera tan brillant ha fet el senyor Espanya i dic que l'acceptem perquè creiem que és un acte de justícia envers els conreadors de les terres lleiditanes.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Senyors Diputats: No he de discutir aquí el dret de cap conreador de Catalunya a obtenir els mateixos beneficis que li concedeix aquesta Llei. Però hi ha una cosa que jo no puc acceptar, i això ho comprendreu perfectament, i és que es consideri que la propietat aplicada a les finalitats amb què és aplicada aquella a què ha fet referència el senyor Espanya en defensar aquesta esmena, es consideri fora de les funcions socials que pugui produir la propietat, perquè per molts catalans en el temps en què es va establir, o per la totalitat gairebé dels catalans, la funció que exerceixen els que són titulars d'aquesta entitat és una funció considerada per a nosaltres de benefici per a tots i, per tant, és una funció social. No admeto el caràcter d'excepció que vol donar aquesta esmena a la categoria d'aquella propietat. Jo acceptaria que es digués que els conreadors que estan en les condicions que diu aquesta esmena gaudiran de tots els beneficis que als conreadors els hi dona la Llei. Aleshores esta-

bliríem un principi de justícia que es realitzaria només pensant en els conreadors. Em sembla que la intenció es veu. Aleshores seria qüestió en cada cas d'anar determinant quina és la naturalesa del contracte i quina és la naturalesa de la forma del conreu, però aleshores desapareixeria un estat d'esperit que no puc acceptar.

El Sr. ESPANYA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Espanya.

El Sr. ESPANYA: Jo voldria aclarir precisament al senyor Romeva el per què nosaltres, els signants d'aquesta esmena, volem que aquesta esmena, proposada com a nou article, figuri en aquest capítol, i és perquè els contractes de conreu a què nosaltres ens referim tenen una semblança, quasi una exactitud, a alguns dels contractes regulats per aquest capítol, perquè aquest capítol, a més de regular els contractes de rabassa morta diu «i altres d'igual condició jurídica en virtut dels quals el propietari d'un terreny el cedeixi a una persona per a l'explotació agrícola, quedant aquesta obligada a romprè'l, a explicar-lo i sembrar-lo a expenses principalment seves». Tot això és el que ha passat amb aquella propietat, amb aquell conreu, i per a evitar confusionismes i discussions enutjoses és pel que nosaltres creiem que donada la naturalesa del contracte d'aquests conreadors de Lleida, que no estan escrits, sinó que estan establerts per costum, que existeixen precisament en aquells termes, per a evitar aquest confusionisme els siguin aplicats precisament els beneficis que s'apliquen als altres contractes de rabassa morta i amb els contractes d'igual condició jurídica hi siguin compresos els contractes d'aquests conreadors, molt menys tractant-se d'una propietat col·lectiva de «mà morta», que segons la Llei no hauria d'existir.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo insisteixo en el mateix punt de vista, i després de sentir al senyor Espanya encara amb major motiu, perquè el que entenc és que el que sobra és l'esmena. Si hi ha un capítol de la Llei que regula una condició de conreu i la situació dels conreadors, és exactament el que deia el senyor Espanya, sobra això. De manera que jo he de veure en aquesta intenció de fer l'esmena i situar-la en aquell lloc determinat, aquella part que jo he considerat desagradable de la intenció i que jo no puc admetre. Per tant, jo he d'insistir, naturalment no dependrà de mi, en oposar-me a l'aprovació d'aquesta esmena.

El Sr. ESPANYA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Espanya.

El Sr. ESPANYA: Nosaltres, els signants, mantenim el sentit de l'esmena, però deixem a la Comissió que la reculli en el seu sentit i en el seu esperit, i vegi després en la redacció definitiva la manera de donar-li forma, tot i entenent nosaltres que és precisament en aquest capítol quan cal parlar de la propietat col·lectiva i de la propietat de «mà morta» per a distingir-la de les altres propietats que semblen de caràcter individual.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Jo he sentit les paraules del senyor Canturri admetent l'esmena i no crec que hagi de sofrir cap modificació el redactat de la mateixa, perquè encara que crec que, evidentment, els conreadors als quals l'esmena fa referència ja estaven compresos dintre de la Llei, però que hi estaven compresos en el capítol que fa referència als arrendaments i en els que fan referència a la rabassa. És una cosa discutible, no queda clar. Ara bé; les condicions especials en què s'han trobat aquests conreadors de Lleida, més el major benefici que pel dret d'adquisició representa el contracte de rabassa el dir-ne dret de redempció, fan que un aclariment d'aquesta naturalesa eviti un enutjós procés i una enutjosa discussió i inclús judicis, respecte a quina era la naturalesa dels capítols de la Llei que anaven inclosos dintre aquests contractes. És un major aclariment que es fa a l'article 56 i no veig que sigui inútil, i potser l'únic que diria és que aquest article, en lloc de venir a aquí, mantenint que el capítol a què fa referència sigui el capítol VI, anés com a article addicional, perquè és una excepció, perquè quedarà com una cosa morta un cop aplicat en aquest cas particular, i per això jo ho proposo com a article addicional, mantenint que quedi regulada aquesta redacció per les normes del capítol VI de la Llei, purament i simplement.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'esmena?

El Sr. ROMEVA: Amb el vot en contra.

El Sr. PRESIDENT: Resta aprovada l'esmena amb el vot en contra del senyor Romeva.

Se suspèn aquest debat.

Votació definitiva del Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: El senyor Secretari donarà lectura a la redacció definitiva del Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.

(Es dona lectura al Projecte de Llei, que és publicat com a annex al present número del DIARI DE SESSIONS.)

Va a procedir-se a la votació definitiva.

S'aprova? (Assentiment.)

Essent evident que hi ha el quòrum reglamentari, queda aprovat definitivament el Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimarts

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei de contractes de conreu.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de cooperatives.
4. Votació definitiva del Projecte de Llei donant validesa als acords de destitució de funcionaris adoptats pels Ajuntaments elegits el 12 d'abril del 1931.

(S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit i cinc minuts de la vetlla.)

PARLAMENT DE CATALUNYA

L L E I

creant el Tribunal de Cassació de Catalunya

TÍTOL I

ORGANITZACIÓ DEL TRIBUNAL

Article 1.º El Tribunal de Cassació exerceix la seva jurisdicció en tot el territori de Catalunya. La residència del Tribunal de Cassació és la ciutat de Barcelona, però ell mateix pot acordar de traslladar-se i actuar temporalment en qualsevol altre lloc de Catalunya.

Article 2.º Constitueixen el Tribunal de Cassació un President i dotze Magistrats.

Article 3.º El Tribunal de Cassació actua en ple com a Cambra de Govern i en dues Sales de Justícia, una de civil i una altra de contencioso-administrativa, les quals, per acord del ple, podran distribuir-se en les seccions que convingui.

TÍTOL II

DE L'ELECCIÓ DE PRESIDENT

Article 4.º Per a l'elecció de President del Tribunal de Cassació, es constituirà una assemblea integrada per les persones següents:

Primer. — Vint-i-quatre Diputats del Parlament de Catalunya.

Segon. — El President de la Comissió Jurídica Assessora.

Tercer. — Els Degans dels Collegis d'Advocats de les poblacions on existeixen Audiències.

Quart. — El Degà de la Facultat de Dret i Ciències Econòmiques i Socials de la Universitat de Catalunya.

Cinquè. — Dos Magistrats del Tribunal de Cassació designats per la Cambra de Govern del mateix Tribunal.

Sisè. — El Procurador de Catalunya.

Setè. — El President de l'Audiència Territorial de Barcelona.

Vuitè. — Els dos Presidents de Sala de l'Audiència Territorial de Barcelona.

Nové. — Els Presidents de les altres Audiències de Catalunya.

Desè. — El President de l'Acadèmia de Legislació i Jurisprudència.

Onzè. — El Degà dels Jutges de primera instància de Barcelona.

Dotzè. — El Degà dels Jutges municipals de Barcelona.

Article 5.º Els Diputats seran elegits pel Parlament, o, en cas de suspensió de sessions, per la seva Diputació permanent.

Cada Diputat podrà votar setze noms.

En cas de vacant o impossibilitat de qualsevol de les persones designades en els números segon, tercer i quart de l'article anterior, seran substituïdes per aquella que reglamentàriament hagi d'exercir les funcions del càrrec corresponent.

Article 6.º L'Assemblea serà convocada pel President de la Generalitat, segons acord del Consell Executiu signat pel Conseller de Justícia i Dret. Entre la convocatòria i la reunió hi haurà un termini de vint dies com a mínim i de trenta com a màxim.

L'Assemblea haurà de reunir-se dos mesos abans de finir la magistratura del President del Tribunal. Si la vacant és produïda per una altra causa, el President de la Generalitat haurà de convocar l'Assemblea dins el termini de cinc dies d'haver-se produït aquella, fixant com a data de la reunió un dia que no passarà de vint ni baixarà de quinze a comptar de la convocatòria.

Article 7.º Juntament amb la convocatòria, el Departament de Justícia i Dret publicarà al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* la Llista dels electors i la designació del lloc i de l'hora en què haurà de reunir-se l'Assemblea.

Article 8.º La Sala de Govern del Tribunal de Cassació actuarà com a mesa provisional de l'Assemblea.

Reunida l'Assemblea, serà llegida i aprovada la llista d'electors, i es procedirà a la constitució de la Mesa definitiva, que estarà composta d'un President, dos Vocals i dos Secretaris.

Prendran part en aquesta votació tots els electors cridats per ordre alfabètic, i la Mesa elegida com a definitiva passarà a ocupar el seu lloc.

Si en l'acte de la constitució de l'Assemblea es formulen protestes sobre la representació de qual-

sevol dels seus membres, seran resoltes per majoria de vots per la mateixa Assemblea, sense ulterior recurs.

Fet això, l'Assemblea restarà definitivament constituïda.

Article 9.ª Constituïda l'Assemblea es farà la votació d'acord amb les regles següents:

a) Un dels Secretaris anirà cridant, d'un a un, per ordre alfabètic, els electors els quals votaran a mesura que siguin anomenats, remetent la papereta de votació al President, qui la dipositarà a l'urna. Els membres de la Mesa presidencial votaran en darrer lloc i tancarà la votació el President.

b) La votació serà secreta, per paperetes, cada una de les quals sols podrà contenir un nom. Si alguna papereta té més d'un nom, només valdrà el primer.

c) Acabada la votació, el President farà l'escrutini de les paperetes que tinguin a l'urna, d'una a una, i llegint el nom vàlid que contingui. El resultat de l'escrutini el farà públic el President.

Article 10. L'acta de l'escrutini serà comunicada al President de la Generalitat, el qual dins els tres dies següents reunirà el Consell Executiu, a fi que aquest procedeixi a la designació del President del Tribunal de Cassació, que haurà d'ésser escollit entre els dos candidats que a l'Assemblea hagin obtingut més vots. En el cas de paritat, seran aptes per a la designació els que tinguin igual xifra de vots.

Article 11. El President del Tribunal de Cassació ha de tenir més de quaranta anys i reunir les condicions per a ésser Magistrat del mateix Tribunal.

Article 12. La duració del càrrec de President és de deu anys, comptats des del dia següent al de la presa de possessió del nomenat.

TÍTOL III

DEL NOMENAMENT DE MAGISTRATS DEL TRIBUNAL DE CASSACIÓ

Article 13.—Per a ésser Magistrat cal estar comprès en qualsevol de les següents categories:

Ex-consellers de Justícia i Dret.

Magistrats d'Audiència.

Procurador de Catalunya o ex-procurador de Catalunya.

Degans i Ex-degans del Col·legi d'Advocats de Catalunya, en poblacions de més de 25,000 habitants.

Professors de la Facultat de Dret i Ciències Econòmiques i Socials.

Advocats amb més de quinze anys d'exercici en territori de Catalunya, que hagin satisfet per més de cinc anys, almenys, la quota fixa.

Notaris amb més de quinze anys d'exercici que hagin servit en els darrers cinc anys plaça de primera categoria a Catalunya.

Autors d'obres jurídiques, de reconegut mèrit.

També podran ésser designats per a formar part de la Sala contencioso-administrativa, i fins al nombre de tres Magistrats, les persones que hagin estat Consellers de la Generalitat i els que siguin funcionaris o ex-funcionaris de les més altes cate-

gories administratives de Catalunya o dels seus Municipis de més de 25,000 habitants, sempre que siguin llicenciats en Dret.

Article 14. El nomenament dels Magistrats del Tribunal de Cassació correspon al Consell executiu de la Generalitat, i es farà per Decret del Conseller de Justícia i Dret.

Per a la provisió de vacants s'establiran quatre torns: tres que correspondran a proposta feta pel Tribunal de Cassació en ple i un quart torn que es proveirà per oposició directa entre llicenciats en Dret de més de trenta anys.

Per cada vacant a cobrir a proposta del Tribunal de Cassació en ple, aquest farà una terna, i si no hi ha unanimitat en la proposta, constituïran la terna els tres noms que obtinguin major nombre de vots.

Les ternes seran presentades per ordre alfabètic i aniran acompanyades d'una succinta exposició de les condicions i dels mèrits de cada candidat.

Si la terna no fos completa o algun dels proposats no reuneix cap de les condicions necessàries, el Consell podrà tornar la proposta i manar que es faci una nova terna completa.

El Consell executiu elegirà lliurement dins de la terna proposada.

Article 15. La provisió de les places de Magistrat corresponents a oposició directa serà feta mitjançant exercicis davant un Tribunal qualificador, compost del Conseller de Justícia i Dret o d'una persona delegada per ell, del President del Tribunal o d'un Magistrat nomenat per ell; d'un Magistrat del Tribunal de Cassació designat per la seva Cambra de Govern; d'un Catedràtic de la Facultat de Dret i Ciències Econòmiques i Socials de la Universitat de Barcelona, designat per la mateixa Facultat; de dos Advocats en exercici, un d'ells designat pel Departament de Justícia i Dret entre els de fora de Barcelona, i l'altre per la Junta de Govern del Col·legi d'Advocats de Barcelona, i del Procurador de Catalunya.

Els exercicis d'oposició seran teòrics i pràctics i s'hauran de precisar en la corresponent convocatòria. Un dels exercicis haurà d'ésser eliminatori i servirà per a acreditar que el candidat parla i escriu correctament la llengua catalana. El Tribunal, com a resultat dels exercicis, formularà al Consell executiu de la Generalitat una proposta unipersonal.

Cas d'estimar el Tribunal qualificador que no pot proposar cap opositor, la vacant corresponent serà proveïda segons proposta del Tribunal de Cassació feta de conformitat amb l'art. 14.

Article 16. No podran ésser nomenats Magistrats:

Primer. — Els impeditos físicament o intel·lectualment per a l'exercici normal de llurs funcions.

Segon. — Els que estiguin processats per qualsevol delictes que els faci desmerèixer en el concepte públic.

Tercer. — Els que estiguin subjectes a condemna o pendants d'ella.

Quart. — Els fallits, concursats o suspesos.

Cinquè. — Els inhabilitats i els suspesos en l'exercici de la seva professió.

Article 17. És prohibit als Magistrats del Tri-

bunal de Cassació l'exercici per ells mateixos, per la muller o per interposades persones, de tota mena de negoci, comerç o indústria. Tampoc no poden ésser socis collectius ni gerents, administradors, directors o consellers de companyies o societats mercantils o industrials.

La infracció d'aquestes disposicions serà considerada com a renúncia del càrrec.

Article 18. El càrrec de Magistrat és incompatible amb l'exercici de l'advocàcia i de tot càrrec o funció permanent i retribuïda al servei d'entitat privada o particular. El Magistrat que incorri en qualsevol d'aquestes causes d'incompatibilitat, s'entendrà que renuncia a la Magistratura.

El càrrec de Magistrat també és incompatible amb el de Diputat a les Corts de la República o al Parlament de Catalunya, d'Alcalde, Conseller, Regidor o qualsevol altre de Corporació pública i amb tot altre càrrec o servei permanent i retribuït de l'Estat, de la Generalitat o de qualsevol Corporació pública o administrativa. Si el càrrec o servei públic té caràcter transitori, podrà exercitar-lo en comissió de servei.

L'exercici de funcions judicials és justa causa d'exempció per als càrrecs polítics i administratius encara que siguin declarats obligatoris. El Magistrat que accepti un dels esmentats càrrecs permanents i retribuïts o que dins els vuit dies següents a la seva proclamació o designació no faci valer la causa d'exempció, serà considerat en excedència voluntària en el càrrec de Magistrat.

Article 19. No podran ésser Magistrats del Tribunal de Cassació els que no hagin complert l'edat de trenta anys.

No podran pertànyer simultàniament al Tribunal de Cassació Magistrats que tinguin entre ells parentiu de consanguinitat fins al quart grau o d'afinitat fins al segon grau. Altrament restarà sense efecte el nomenament darrer.

En igual cas d'incompatibilitat incorreran els que tinguin parentiu fins al segon grau de consanguinitat i primer d'afinitat, que exerceixin la professió d'Advocat, de Procurador dels Tribunals o d'agent de negocis, dins el territori de Catalunya.

Article 20. Els Magistrats tenen l'obligació de posar a coneixement del President del Tribunal de Cassació les circumstàncies d'incompatibilitat que en ells concorrin o que els sobrevinguin. La inobservança d'aquesta obligació serà corregida disciplinàriament.

TÍTOL IV

JURISDICCIO DEL TRIBUNAL

Secció 1.^a

De les Sales de Justícia

Article 21. La Sala Civil del Tribunal de Cassació coneixerà:

Primer. — Dels conflictes de competència i jurisdicció entre les Autoritats judicials de Catalunya.

Segon. — Dels recursos de cassació per infracció de Llei o doctrina legal i de les formes essencials del judici en matèria civil, la legislació exclusiva de

la qual sigui atribuïda a la Generalitat, inclosos els recursos contra laudes d'amigables componedors, i els interposats pel Ministeri Fiscal als efectes d'establir o fixar jurisprudència.

Tercer. — Dels recursos extraordinaris de revisió en les mateixes matèries.

Quart. — Dels recursos en les altres matèries de la competència de la Generalitat, el coneixement dels quals li atribueixin les Lleis d'aquesta.

Article 22. La Sala Contencioso-administrativa coneixerà:

Primer. — En instància única, dels recursos contra acords o resolucions del Consell Executiu o contra Decrets i Ordres dels Consellers o contra resolucions d'organismes superiors de l'administració de la Generalitat, dictats en matèria administrativa, la legislació exclusiva de la qual estigui atribuïda a la mateixa Generalitat, en tant que siguin recorribles en via contencioso-administrativa.

Segon. — De les apel·lacions contra les resolucions recaigudes en recursos contencioso-administratius sobre iguals matèries, promoguts en primera instància davant els Tribunals inferiors de la jurisdicció contencioso-administrativa existents en el territori de Catalunya.

Tercer. — Dels recursos contra la illegalitat dels actes o disposicions emanants de la Generalitat en l'exercici de la seva potestat reglamentària i contra els seus actes discrecionals constitutius d'excés o desviació de poder.

Article 23. A la Sala civil funcionarà una Secció de recursos governatius i coneixerà:

Primer. — De la darrera instància en recursos sobre qualificació de documents referents al dret privat català que puguin motivar inscripció en el Registre de la Propietat.

Segon. — Dels recursos sobre resolucions de caràcter disciplinari que afectin Notaris, Advocats, Procuradors o Secretaris judicials que exerceixin a Catalunya.

Article 24. Cada una de les Sales de Justícia coneixerà a més, en única instància de les recusacions que s'interposin contra un o dos dels Magistrats que les componguin.

Article 25. Mentre no es disposi altra cosa, el nombre de Magistrats que composaran la Sala de Justícia, serà de sis per a la Sala Civil, i de sis per a la Sala Contencioso-administrativa.

La Secció de recursos governatius podrà actuar amb tres Magistrats, i amb aquest nombre funcionarà també la Sala Contencioso-administrativa que conegui de recursos la quantia dels quals sigui inferior a 10,000 pessetes.

Les Sales de Justícia actuaran amb assistència de cinc Magistrats.

Article 26. Els Magistrats d'una mateixa Sala de Justícia actuaran per torn i es supliran recíprocament per tal de completar el nombre de Magistrats necessari per a formar-la.

En el Tribunal de Cassació no hi hauran Magistrats suplents.

Sempre que les necessitats de l'Administració de Justícia ho exigeixin, el President del Tribunal, sense perjudici de llur assignació especial, podrà canviar els Magistrats d'una Sala amb els de l'altra, a excepció dels que són al·ludits a l'últim paràgraf de l'article 13.

Article 27. Cada Sala elegirà d'entre els seus membres un President que exercirà les funcions durant dos anys.

El càrrec de President de Sala serà reelegible.

Correspon als Presidents de Sala de presidir la Sala de Justícia, dirigir els debats judicials, donar o retirar l'ús de la paraula, mantenir l'ordre i posar a coneixement del President del Tribunal tot el que cregui d'interès, relacionat amb el funcionament de la Sala.

En cas de vacant, malaltia o altre impediment, actuarà com a President de la Sala el seu Magistrat més antic.

Secció 2.^a

Del Tribunal en Ple i de la seva Cambra de Govern

Article 28. Constituïran el Ple del Tribunal de Cassació tots els seus Magistrats.

El Tribunal de Cassació es reunirà en Ple i es constituirà amb Sala de Justícia:

Primer. — Per a resoldre els incidents de recusació.

Segon. — Per a conèixer dels recursos de responsabilitat civil d'un o més Magistrats del Tribunal de Cassació en l'exercici de llurs funcions.

Tercer. — Per a informar al Consell Executiu de la Generalitat en audiència prèvia a la resolució dels conflictes de jurisdicció que es plantegin al territori de Catalunya entre els seus Tribunals de Justícia i les autoritats administratives dependents de la Generalitat, conflictes que seran resolts en definitiva pel Consell Executiu de la Generalitat.

Quart. — Per a informar el Consell Executiu de la Generalitat en els conflictes d'atribucions que es promoguin entre les autoritats judicials de Catalunya i els organismes de l'Administració de l'Estat.

Article 29. Correspon també al Tribunal de Cassació reunit en ple:

Primer. — La proposta i formació de ternes per a nomenament de Magistrats del Tribunal en els respectius primers torns.

Segon. — La proposta de reformes de l'Administració de Justícia en el territori de Catalunya.

Tercer. — Donar els informes que li siguin demanats, per la Generalitat.

Quart. — Deliberar i acordar tots els assumptes que li sotmetin el President o la Cambra de Govern.

Article 30. El Tribunal en ple es reunirà sempre que el convoqui el President o bé ho demanin la quarta part dels seus membres.

El President podrà nomenar per si o per acord del ple, un Ponent o una Ponència de Magistrats per tal que preparin un projecte de resolució en l'afet que es sotmeti al Ple.

Els Magistrats que discrepin de la majoria podran demanar que consti llur vot a l'acta o votar per escrit fonamentat, que s'hi inserirà.

Article 31. El Tribunal de Cassació de Catalunya exercirà en tot el territori autònom les facultats governatives i disciplinàries que li siguin pròpies i les que per delegació li encarregui el Tribunal Suprem de la República.

L'òrgan de relació entre un i l'altre és el President de la Generalitat.

Article 32. La Cambra de Govern del Tribu-

nal es compon del seu President, dels Presidents de la Sala de Justícia i del Procurador de Catalunya.

Correspon a la Cambra de Govern:

Primer. — Vetllar per l'Administració de Justícia dins el territori de Catalunya.

Segon. — Despatxar els afers atribuïts al Tribunal de Cassació i que no corresponguin a la Sala de Justícia ni a les Seccions.

Tercer. — Exercir les facultats governatives i disciplinàries que li corresponguin sobre els altres Tribunals de Catalunya.

Quart. — Donar els informes que el Govern de la Generalitat o el President del Tribunal de Cassació li demanin.

Cinquè. — Proposar al Govern de la Generalitat el que consideri necessari i convenient en les dites matèries amb relació al territori de Catalunya.

Sisè. — Proposar a la Generalitat la separació dels empleats de la dependència del Tribunal que siguin de lliure nomenament i acordar sobre llur suspensió, sens perjudici de les facultats que sobre aquestes matèries reservi la Llei al Departament de Justícia i Dret.

Setè. — Exercir la jurisdicció disciplinària en els casos establerts per les Lleis. Abans de resoldre en afers que es refereixin a persona que formi part de Corporació relacionada amb l'Administració de Justícia, haurà de demanar informe a la Corporació afectada.

Vuitè. — Organitzar i dirigir els treballs d'estadística judicial, d'acord amb el Departament de Justícia i Dret.

Novè. — Informar en tot el que es refereix a modificació de la demarcació territorial judicial que s'establirà per la Llei corresponent, així com en el referent a habilitació de locals i dotació de serveis.

Desè. — Designar els Magistrats del Tribunal que juntament amb les altres persones nomenades pel Departament de Justícia i Dret hauran de resoldre els concursos que convoqui la Generalitat per a cobrir les vacants que es produeixin de Jutge de primera instància o de Magistrats d'Audiència.

Article 33. La Cambra de Govern es reunirà quan la convoqui el President, que procurarà fer-ho setmanalment.

Secció 3.^a

Resolució de competències

Article 34. El Tribunal de Cassació de Catalunya coneixerà en competència pròpia i exclusiva, tant en apel·lació com en única instància, de les matèries que assenyalen els arts. 21, 22 i 23 d'aquesta Llei.

La jurisdicció de les Sales de Cassació de Catalunya és improrrogable. És determinada pel títol i, en son defecte, per la causa de l'acció principal.

Es defensada i en son cas promoguda per la Generalitat, la qual actuarà per mitjà del Procurador de Catalunya, amb els drets que es fixaran en una Llei especial i pel Ministeri Fiscal de la República.

Article 35. Sempre que sigui preparat per infracció de Llei, de doctrina legal o de forma essencial del judici, un recurs de cassació, el Tribunal a quo en tenir preparat o en admetre el recurs, dis-

posarà l'emplaçament de les parts en judici davant de la Sala Civil del Tribunal de Cassació. Aquell Tribunal lliurarà tan sols certificació, que haurà d'ésser utilitzada davant del Tribunal de Cassació de Catalunya o de la Sala corresponent del Tribunal Suprem, segons s'interposi el recurs per un o altre Tribunal.

Article 36. La Sala admetrà el recurs de queixa i en altre cas de cassació per a la seva tramitació escoltant el Procurador de Catalunya i les parts. Aquests podran plantejar la qüestió de competència per inhibitòria, davant de la Sala de Govern del Tribunal Suprem i per declinatòria davant del Tribunal de Cassació de Catalunya.

La declinatòria serà tramitada com un incident previ, escoltant el Comissari de competències i el Ministeri Fiscal, i contra l'auto-resolutori es podrà recórrer davant de la Sala de Govern del Tribunal Suprem.

Si fos promoguda qüestió de competència i la Sala de Civil del Tribunal de Cassació entengués que és incompetent, dictarà auto inhibint-se que posarà a coneixement de la Sala Civil del Tribunal Suprem.

Resolta per la Sala de Govern del Tribunal Suprem la competència negativa a favor del Tribunal de Cassació de Catalunya, aquest tramitarà i resoldrà el recurs.

Article 37. La secció de recursos governatius és l'única competent per a resoldre les apel·lacions contra les resolucions del President de l'Audiència del territori de Catalunya, en recurs sobre qualificació de documents referents al dret privat català que hagin de motivar inscripció en el Registre de la Propietat. Interposada l'apel·lació, el President de l'Audiència farà trametre l'expedient original a la Secció de Recursos governatius. Es donarà vista al Fiscal, al Procurador de Catalunya i a les parts que podran promoure qüestió de competència.

Article 38. La Generalitat organitzarà una Comissaria de Competències, formada pel Procurador de Catalunya, els seus substituïts i per Oficials lletrats, que a més de les altres funcions que se li encomanin tindrà per missió especial defensar la competència del Tribunal de Cassació en totes les matèries de legislació atribuïdes a la Generalitat.

Quan reiteradament la jurisprudència del Tribunal Suprem envaeixi en forma notòria la competència del Tribunal de Cassació de Catalunya, podrà el Procurador de Catalunya en interès de la Llei, interposar davant del Tribunal de Garanties Constitucionals, el recurs corresponent. La resolució d'aquest darrer constituirà doctrina legal, sense que això, no obstant, es revoquin les resolucions que hagin estat dictades fins aleshores pel Tribunal Suprem en aquella matèria. El ministeri del Procurador de Catalunya és únic i serà exercit pel titular o qualsevol dels seus substituïts actuant per delegació.

TÍTOL V

ATRIBUCIONS DEL PRESIDENT DEL TRIBUNAL DE CASSACIÓ

Article 39. Correspon al President la direcció i el Govern de règim interior del Tribunal de Cas-

sació, i amb relació al territori de Catalunya té l'exercici de les atribucions i funcions següents:

Primera. — Complir i fer complir la Llei orgànica del Poder judicial i les altres que es refereixin al càrrec.

Segona. — Fer guardar l'ordre degut en els Tribunals als Magistrats, auxiliars i subalterns.

Tercera. — Exposar al Consell executiu de la Generalitat el que estimi necessari o convenient per a la més complida administració de justícia.

Quarta. — Rebre i despatxar la correspondència oficial.

Cinquena. — Donar curs amb el seu informe a les sol·licituds, queixes i consultes que el Tribunal, les Sales i els Magistrats del mateix, els seus auxiliars i subalterns adrecin al Conseller de Justícia i Dret de la Generalitat.

Sisena. — Reunir i presidir el Tribunal en ple i la Cambra de Govern.

Setena. — Rebre les excuses d'assistència dels Magistrats, dels auxiliars i subalterns i posar-les a coneixement del President de la Sala a qui correspongui.

Vuitena. — Nomenar els Magistrats que hagin de completar el nombre dels que siguin necessaris per entendre d'algun afer quan no bastin els de la dotació de la Sala, procurant la major igualtat en aquest servei.

Novena. — Ordenar que tots els dies hàbils, a l'hora establerta per a celebrar audiència, que el Tribunal es distribueixi en Sales de Justícia.

Desena. — Presidir en els casos en què la Llei ho ordeni expressament o quan a ell li sembli qualsevol Sala de Justícia. En estrada, quan presideixi, portarà la paraula sense que ningú més pugui usar-la sense el seu permís.

Onzena. — Fer complir llur deure als Magistrats Auxiliars i subalterns, comunicar-los les ordres que cregui convenient, relatives a l'exercici de llurs funcions, i amonestar privadament els que es mostrin poc diligents en el compliment de llurs càrrecs.

Dotzena. — Cridar el Comissari de competències per a fer-li les indicacions que consideri oportunes per a la millor administració de justícia, relatives a ell i als seus subordinats, i així mateix el Fiscal, sense limitar la llibertat d'acció que a aquest li correspon.

Quan ho consideri necessari podrà dirigir-se al Consell Executiu manifestant-li el que respecte al Ministeri Fiscal cregui oportú.

Tretzena. — Posar a coneixement de qui correspongui les faltes dels Magistrats que donin lloc a correccions disciplinàries, i del Tribunal competent els delictes que cometin en l'exercici de llurs funcions.

Catorzena. — Donar compte a la Generalitat de les vacants que ocorrin en el Tribunal de Cassació i de l'entrada i sortida dels seus Magistrats i Auxiliars que siguin nomenats, jubilats, destituïts o usin de llicència.

Quinzena. — Rebre les queixes referents a l'Administració de Justícia que li facin els interessats per retard dels negocis judicials, adoptar les providències que estiguin dins de les seves facultats i posar-ho a coneixement de la Sala respectiva quan la gravetat de l'assumpte ho requereixi.

Setzena. — Donar llicència per a absentar-se i separar lliurement els dependents de la Secretaria i exercir pel que toca a llur nomenament i al dels sub-

alterns les facultats que les Lleis i els reglaments li concedeixin.

Dissetena. — Dictar les mesures que siguin necessàries o convenients per al bon ordre i conservació dels arxius i biblioteques dels Tribunals de Catalunya.

Divuitena. — Fer avisar, quan no pugui assistir a la reunió del Tribunal, els que hagin d'ocupar el seu lloc.

Article 40. Tindrà també el President del Tribunal de Cassació:

Primer. — La facultat de demanar per si, directament, als Presidents de les Audiències, Tribunals i Jutjats del territori de Catalunya els plets o expedients que estiguin finits o portats completament a execució quan això interessi a l'Administració de Justícia, i retornar-los al Tribunal o Jutjat d'on procedeixin, de seguida que estigui fet l'examen que hagi motivat la reclamació.

Segon. — La facultat de disposar visites d'inspecció per tal d'examinar l'estat de l'Administració de Justícia en qualsevol Audiència, Tribunal o Jutjat del territori de Catalunya, quan hi hagin motius fonamentats per a fer-ho i després d'escoltar la Cambra de Govern.

Article 41. Correspon al President: La inspecció i vigilància sobre les Audiències, Tribunals i Jutjats que actuïn en el territori de Catalunya i sobre el compliment de llurs deures per part dels Magistrats i Jutges en la forma i amb les facultats que disposin les Lleis.

Així mateix, d'acord amb la Cambra de Govern, exercirà les facultats que les Lleis atorguin al Tribunal de Cassació en tot el referent a ascensos i trasllats dels Magistrats i Jutges del territori.

Article 42. En cas de vacant, malaltia, absència o altre impediment justificat, exercirà les funcions pròpies del càrrec el President de Sala més antic.

TÍTOL VI

HONORS I DRETS DELS MAGISTRATS

Article 43. Els Magistrats del Tribunal de Cassació tindran el tractament d'Excellència.

Llurs vestits i insígnies seran la toga i la placa. El President usará medalla i placa.

Article 44. La presa de possessió dels Magistrats del Tribunal de Cassació es farà davant el Tribunal en ple, i en el mateix acte faran l'oportuna promesa de complir i fer complir les Lleis i d'administrar justícia rectament.

Article 45. Els Magistrats del Tribunal de Cassació tindran una dotació de 30,000 pessetes l'any. Els Presidents de Sala de Justícia tindran 3,000 pessetes més per despeses de representació. El President del Tribunal tindrà 40,000 pessetes de dotació i 10,000 pessetes més per despeses de representació.

Els Magistrats del Tribunal de Cassació són inamovibles. El President ho és igualment per la duració del càrrec. Podran demanar l'excedència voluntària sense sou per un temps que no pot ésser inferior a un any. L'excedència forçosa es produirà en els casos determinats per la Llei i donarà dret a les dues terceres parts del sou.

Article 46. Els Magistrats d'aquest Tribunal que s'inutilitzin físicament o intel·lectualment per al servei, seran jubilats. També ho seran els que hagin

completat l'edat de 75 anys. Podran ésser jubilats a instància pròpia o per resolució del Govern, els que compleixin 70 anys.

La separació o la suspensió dels Magistrats del Tribunal de Cassació sols podrà decretar-se per resolució del Tribunal en ple constituït en Sala de Justícia per les causes establertes en les Lleis, amb audiència per escrit, de l'interessat.

Article 47. Els Magistrats del Tribunal de Cassació tenen el deure de residència i no poden absentar-se sense permís o llicència del President del Tribunal, que podrà concedir-lo per raó de malaltia, o per assumptes personals, en aquest últim cas, mentre no hi hagi perjudici per al bon funcionament del Tribunal.

No es consideraran absències les sortides que puguin fer els Magistrats després del despatx del dissabte fins a la represa del proper dia de treball. Cada Magistrat té dret a llicència per assumptes propis, fins a trenta dies, cada any, amb el sou sencer.

TÍTOL VII

AUXILIARS I SUBALTERNES DEL TRIBUNAL DE CASSACIÓ

Article 48. Al Tribunal de Cassació hi haurà un Secretari de Govern i dos Secretaris de Sala o Relators, un per cada Sala de Justícia.

Per a ésser Secretari Judicial del Tribunal de Cassació, cal tenir vint-i-cinc anys, llicenciat en Dret, no estar inclòs en causa d'incapacitat o d'incompatibilitat i reunir les condicions especials que fixi un Reglament.

Article 49. Al Tribunal de Cassació hi haurà els Oficials de Secretaria que exigeixin les conveniències del servei, les condicions i el sou dels quals seran fixats per un Reglament, si bé caldrà que tinguin el títol de Llicenciat en Dret.

També hi haurà al Tribunal un Arxiver que tindrà cura de la custòdia, ordenació i conservació dels documents, lliurará certificats dels que es trobin en l'Arxiu i tindrà al seu càrrec la Biblioteca del Tribunal.

Article 50. El nomenament de subalterns respon al President, i es farà en les condicions que aquest fixarà.

Article addicional. El Tribunal Superior de Catalunya haurà d'emetre dictamen sobre la procedència de plantejar la qüestió d'inconstitucionalitat al Tribunal de Garanties Constitucionals, quan rebí el testimoni de l'allegació i la seva resposta junt amb l'informe pertinent del Jutge o Tribunal que actuï a Catalunya respecte de matèries civil o contencioso-administrativa, la legislació exclusiva de les quals sigui de la competència de la Generalitat.

En les qüestions administratives actuarà com a Cos consultiu suprem de la Generalitat mentre per aquesta no se'n creï un altre.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. — La primera elecció de President del Tribunal de Cassació tindrà lloc dintre dels dos mesos següents a l'aprovació d'aquesta Llei.

Segona. — La primera provisió pel que toca a sis de les nou places de Magistrat de designació per terna, es farà sobre sis ternes que proposarà la mateixa Assemblea reunida per la mateixa elecció del President del Tribunal de Cassació. Un mateix nom podrà figurar en més d'una terna, però entre les sis ternes sumades hauran de comprendre dotze o més noms. Cada terna serà objecte d'una votació per l'Assemblea i la constituïran les tres persones que hagin obtingut més vots en aquella votació.

Tercera. — Dintre del mes següent a la seva elecció, el President del Tribunal de Cassació con-

vocarà exercicis per a la primera provisió de les tres places de Magistrat per oposició directa.

Entre la convocatòria i la pràctica dels exercicis transcorreran almenys dos mesos. Per aquesta vegada el Tribunal qualificador podrà fer propostes de fins a tres noms posats per rigorós ordre de mèrits, segons el resultat de les oposicions.

Quarta. — Els altres tres Magistrats de nomenament per terna, seran nomenats en la forma que disposa aquesta Llei.

Palau del Parlament, 2 de març del 1934.

PARLAMENT DE CATALUNYA

LLEI

creant el Tribunal de Cassació de Catalunya

TÍTOL I

ORGANITZACIÓ DEL TRIBUNAL

Article 1.^r El Tribunal de Cassació exerceix la seva jurisdicció en tot el territori de Catalunya. La residència del Tribunal de Cassació és la ciutat de Barcelona, però ell mateix pot acordar de traslladar-se i actuar temporalment en qualsevol altre lloc de Catalunya.

Article 2.ⁿ Constitueixen el Tribunal de Cassació un President i dotze Magistrats.

Article 3.^r El Tribunal de Cassació actua en ple com a Cambra de Govern i en dues Sales de Justícia, una de civil i una altra de contencioso-administrativa, les quals, per acord del ple, podran distribuir-se en les seccions que convingui.

TÍTOL II

DE L'ELECCIÓ DE PRESIDENT

Article 4.^t Per a l'elecció de President del Tribunal de Cassació, es constituirà una assemblea integrada per les persones següents:

Primer. — Vint-i-quatre Diputats del Parlament de Catalunya.

Segon. — El President de la Comissió Jurídica Assessora.

Tercer. — Els Degans dels Collegis d'Advocats de les poblacions on existeixin Audiències.

Quart. — El Degà de la Facultat de Dret i Ciències Econòmiques i Socials de la Universitat de Catalunya.

Cinquè. — Dos Magistrats del Tribunal de Cassació designats per la Cambra de Govern del mateix Tribunal.

Sisè. — Els Procuradors de Catalunya.

Setè. — El President de l'Audiència Territorial de Barcelona.

Vuitè. — Els dos Presidents de Sala de l'Audiència Territorial de Barcelona.

Novè. — Els Presidents de les altres Audiències de Catalunya.

Desè. — El President de l'Acadèmia de Legislació i Jurisprudència.

Onzè. — El Degà dels Jutges de primera instància de Barcelona.

Dotzè. — El Degà dels Jutges municipals de Barcelona.

Article 5.e Els Diputats seran elegits pel Parlament, o, en cas de suspensió de sessions, per la seva Diputació permanent.

Cada Diputat podrà votar setze noms.

En cas de vacant o impossibilitat de qualsevol de les persones designades en els números segon, tercer i quart de l'article anterior, seran substituïdes per aquella que reglamentàriament hagi d'exercir les funcions del càrrec corresponent.

Article 6.e L'Assemblea serà convocada pel President de la Generalitat, segons acord del Consell Executiu signat pel Conseller de Justícia i Dret. Entre la convocatòria i la reunió hi haurà un termini de vint dies com a mínim i de trenta com a màxim.

L'Assemblea haurà de reunir-se dos mesos abans de finir la magistratura del President del Tribunal. Si la vacant és produïda per una altra causa, el President de la Generalitat haurà de convocar l'Assemblea dins el termini de cinc dies d'haver-se produït aquella, fixant com a data de la reunió un dia que no passarà de vint ni baixarà de quinze a comptar de la convocatòria.

Article 7.e Juntament amb la convocatòria, el Departament de Justícia i Dret publicarà al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* la Llista dels electors i la designació del lloc i de l'hora en què haurà de reunir-se l'Assemblea.

Article 8.e La Sala de Govern del Tribunal de Cassació actuarà com a mesa provisional de l'Assemblea.

Reunida l'Assemblea, serà llegida i aprovada la llista d'electors i es procedirà a la constitució de la Mesa definitiva que estarà composta d'un President, dos Vocals i dos Secretaris.

Prendran part en aquesta votació tots els electors cridats per ordre alfabètic i la Mesa elegida com a definitiva passarà a ocupar el seu lloc.

Si en l'acte de la constitució de l'Assemblea es formulen protestes sobre la representació de qual-

sevol dels seus membres, seran resoltes per majoria de vots per la mateixa Assemblea, sense ulterior recurs.

Fet això, l'Assemblea restarà definitivament constituïda.

Article 9.ª Constituïda l'Assemblea es farà la votació d'acord amb les regles següents :

a) Un dels Secretaris anirà cridant, d'un a un, per ordre alfabètic, els electors els quals votaran a mesura que siguin nomenats, remetent la papereta de votació al President, que la dipositarà a l'urna. Els membres de la Mesa presidencial votaran en darrer lloc i tancarà la votació el President.

b) La votació serà secreta, per paperetes cada una de les quals sols podrà contenir un nom. Si alguna papereta té més d'un nom, només valdrà el primer.

c) Acabada la votació, el President farà l'escrutini de les paperetes que tingui a l'urna, d'una a una, i llegint el nom vàlid que contingui. El resultat de l'escrutini el farà públic el President.

Article 10. L'acta de l'escrutini serà comunicada al President de la Generalitat, el qual dins els tres dies següents reunirà el Consell Executiu, per tal que aquest procedeixi a la designació del President del Tribunal de Cassació, que haurà d'ésser escollit entre els dos candidats que a l'Assemblea hagin obtingut més vots. En el cas de paritat, seran aptes per a la designació els que tinguin igual xifra de vots.

Article 11. El President del Tribunal de Cassació ha de tenir més de quaranta anys i reunir les condicions per a ésser Magistrat del mateix Tribunal.

Article 12. La duració del càrrec de President és de deu anys comptats des del dia següent al de la presa de possessió del nomenat.

TÍTOL III

DEL NOMENAMENT DE MAGISTRATS DEL TRIBUNAL DE CASSACIÓ

Article 13. Per a ésser Magistrat cal estar comprès en qualsevol de les següents categories :

Ex-conseller de Justícia i Dret.

Magistrat d'Audiència.

Procurador de Catalunya o ex-procurador de Catalunya.

Degà i Ex-degà del Col·legi d'Advocats de Catalunya, en poblacions de més de 25,000 habitants.

Professor de la Facultat de Dret i Ciències Econòmiques i Socials.

Advocat amb més de quinze anys d'exercici en territori de Catalunya, que hagi satisfet per més de cinc anys, almenys, la quota fixa.

Notaris amb més de quinze anys d'exercici que hagin servit en els darrers cinc anys plaça de primera categoria a Catalunya.

Autors d'obres jurídiques de reconegut mèrit.

També podran ésser designats per a formar part de la Sala contencioso-administrativa, i fins al nombre de tres Magistrats, les persones que hagin estat Consellers de la Generalitat i els que

siguin funcionaris o ex-funcionaris de les més altes categories administratives de Catalunya o dels seus Municipis de més de 25,000 habitants, sempre que siguin llicenciats en Dret.

Article 14. El nomenament dels Magistrats del Tribunal de Cassació correspon al Consell executiu de la Generalitat, i es farà per Decret del Conseller de Justícia i Dret.

Per a la provisió de vacants s'establiran quatre torns : tres que correspondran a proposta feta pel Tribunal de Cassació en ple i un quart torn que es proveirà per oposició directa entre llicenciats en Dret de més de trenta anys.

Per cada vacant a cobrir a proposta del Tribunal de Cassació en ple, aquest farà una terna i si no hi ha unanimitat en la proposta, constituïran la terna els tres noms que obtinguin major nombre de vots.

Les ternes seran presentades per ordre alfabètic i aniran acompanyades d'una sucinta exposició de les condicions i dels mèrits de cada candidat.

Si la terna no fos completa o algun dels proposats no reuneix cap de les condicions necessàries, el Consell podrà tornar la proposta i manar que es faci una nova terna completa.

El Consell executiu elegirà lliurement dins de la terna proposada.

Article 15. La provisió de les places de Magistrat corresponents a oposició directa serà feta mitjançant exercicis davant un Tribunal qualificador, compost del Conseller de Justícia i Dret o d'una persona delegada per ell ; d'un Magistrat del Tribunal de Cassació designat per la seva Cambra de Govern ; d'un Catedràtic de la Facultat de Dret i Ciències Econòmiques i Socials de la Universitat de Barcelona, designat per la mateixa Facultat ; de dos Advocats en exercici, un d'ells designat pel Departament de Justícia i Dret entre els de fora de Barcelona, i l'altre per la Junta de Govern del Col·legi d'Advocats de Barcelona, i Procurador de Catalunya.

Els exercicis d'oposició seran teòrics i pràctics i s'hauran de precisar en la corresponent convocatòria. Un dels exercicis haurà d'ésser eliminatori i servirà per a acreditar que el candidat parla i escriu correctament la llengua catalana. El Tribunal, com a resultat dels exercicis formularà al Consell executiu de la Generalitat una proposta unipersonal.

Cas d'estimar el Tribunal qualificador que no pot proposar cap opositor, la vacant corresponent serà proveïda segons proposta del Tribunal de Cassació feta de conformitat amb l'art. 14.

Article 16. No podran ésser nomenats Magistrats :

Primer. — Els impeditos físicament o intel·lectualment per a l'exercici normal de llurs funcions.

Segon. — Els que estiguin processats per qualsevol delictes que els faci desmerèixer en el concepte públic.

Tercer. — Els que estiguin subjectes a condemna o pendents d'ella.

Quart. — Els fallits, concursats o suspesos.

Cinquè. — Els inhabilitats i els suspesos en l'exercici de la seva professió.

Article 17. Es prohibit als Magistrats del Tribunal de Cassació l'exercici per ells mateixos, per la muller o per interposades persones, de tota mena de negoci, comerç o indústria. Tampoc no poden ésser socis collectius ni gerents, administradors, directors o consellers de companyies o societats mercantils o industrials.

La infracció d'aquestes disposicions serà considerada com a renúncia del càrrec.

Article 18. El càrrec de Magistrat és incompatible amb l'exercici de l'advocàcia i de tot càrrec o funció permanent i retribuïda al servei d'entitat privada o particular. El Magistrat que incorri en qualsevol d'aquestes causes d'incompatibilitat, s'entendrà que renuncia a la Magistratura.

El càrrec de Magistrat també és incompatible amb el de Diputat a les Corts de la República o al Parlament de Catalunya, d'Alcalde, Conseller, Regidor o qualsevol altre de Corporació pública i amb tot altre càrrec o servei permanent i retribuit de l'Estat, de la Generalitat o de qualsevol Corporació pública o administrativa. Si el càrrec o servei públic té caràcter transitori, podrà exercitar-lo en comissió de servei.

L'exercici de funcions judicials és justa causa d'exempció per als càrrecs polítics i administratius encara que siguin declarats obligatoris. El Magistrat que accepti un dels esmentats càrrecs permanents i retribuïts o que dins els vuit dies següents a la seva proclamació o designació no faci valer la causa d'exempció, serà considerat en excedència voluntària en el càrrec de Magistrat.

Article 19. No podran ésser Magistrats del Tribunal de Cassació els que no hagin complert l'edat de trenta anys.

No podran pertànyer simultàniament al Tribunal de Cassació Magistrats que tinguin entre ells parentiu de consanguinitat fins al quart grau o d'afinitat fins al segon grau. Altrament restarà sense efecte el nomenament darrer.

En igual cas d'incompatibilitat incorreran els que tinguin parentiu fins al segon grau de consanguinitat i primer d'afinitat, que exerceixin la professió d'Advocat, de Procurador dels Tribunals o d'agent de negocis, dins el territori de Catalunya.

Article 20. Els Magistrats tenen l'obligació de posar en coneixement del President del Tribunal de Cassació les circumstàncies d'incompatibilitat que en ells concorrin o que els sobrevinguin. La inobservància d'aquesta obligació serà corregida disciplinàriament.

TÍTOL IV

JURISDICCIO DEL TRIBUNAL

Secció I.^a

De les Sales de Justícia

Article 21.—La Sala Civil del Tribunal de Cassació coneixerà:

Primer. — Dels conflictes de competència i jurisdicció entre les Autoritats judicials de Catalunya.

Segon. — Dels recursos de cassació per infracció de Llei o doctrina legal i de les formes essencials del judici en matèria civil, la legislació exclusiva de

la qual sigui atribuïda a la Generalitat, inclosos els recursos contra laudes d'amigables componedors, i els interposats pel Ministeri Fiscal als efectes d'establir o fixar jurisprudència.

Tercer. — Dels recursos extraordinaris de revisió en les mateixes matèries.

Quart. — Dels recursos en les altres matèries de la competència de la Generalitat, el coneixement dels quals li atribueixin les Lleis d'aquesta.

Article 22. La Sala Contenciosa-administrativa coneixerà:

Primer. — En instància única, dels recursos contra acords o resolucions del Consell Executiu o contra Decrets i Ordres dels Consellers o contra resolucions d'organismes superiors de l'administració de la Generalitat, dictats en matèria administrativa, la legislació exclusiva de la qual estigui atribuïda a la mateixa Generalitat, en tant que siguin recorribles en via contencioso-administrativa.

Segon. — De les apel·lacions contra les resolucions recaigudes en recursos contencioso-administratius sobre iguals matèries, promoguts en primera instància davant els Tribunals inferiors de la jurisdicció contencioso-administrativa existents en el territori de Catalunya.

Tercer. — Dels recursos contra la illegalitat dels actes o disposicions emanats de la Generalitat en l'exercici de la seva potestat reglamentària i contra els seus actes discrecionals constitutius d'excés o desviació de poder.

Article 23. A la Sala civil funcionarà una Secció de recursos governatius i coneixerà:

Primer. — De la darrera instància en recursos sobre qualificació de documents referents al dret privatiu català que puguin motivar inscripció en el Registre de la Propietat.

Segon. — Dels recursos sobre resolucions de caràcter disciplinari que afectin Notaris, Advocats, Procuradors o Secretaris judicials que exerceixin a Catalunya.

Article 24. Cada una de les Sales de Justícia coneixerà a més, en única instància de les recusacions que s'interposin contra un o dos dels Magistrats que les componguin.

Article 25. Mentre no es disposi altra cosa, el nombre de Magistrats que composaran la Sala de Justícia, serà de sis per a la Sala Civil, i de sis per a la Sala Contencioso-administrativa.

La Secció de recursos governatius podrà actuar amb tres Magistrats, i amb aquest nombre funcionarà també la Sala Contencioso-administrativa que conegui de recursos la quantia dels quals sigui inferior a 10,000 pessetes.

Les Sales de Justícia actuaran amb assistència de cinc Magistrats.

Article 26. Els Magistrats d'una mateixa Sala de Justícia actuaran per torn i es supliran recíprocament per tal de completar el nombre de Magistrats necessari per a formar-la.

En el Tribunal de Cassació no hi hauran Magistrats suplents.

Sempre que les necessitats de l'Administració de Justícia ho exigeixin, el President del Tribunal, sense perjudici de llur assignació especial, podrà canviar els Magistrats d'una Sala amb els de l'altra, a excepció dels que són al·ludits a l'últim paràgraf de l'article 13.

Article 27. Cada Sala elegirà d'entre els seus membres un President que exercirà les funcions durant dos anys.

El càrrec de President de Sala serà reelegible.

Correspon al President de Sala de presidir la Sala de Justícia, dirigir els debats judicials, donar o retirar l'ús de la paraula, mantenir l'ordre i posar a coneixement del President del Tribunal tot el que cregui d'interès, relacionat amb el funcionament de la Sala.

En cas de vacant, malaltia o altre impediment, actuarà com a President de la Sala el seu Magistrat més antic.

Secció 2.^a

Del Tribunal en Ple i de la seva Cambra de Govern

Article 28. Constituiran el Ple del Tribunal de Cassació tots els seus Magistrats.

El Tribunal de Cassació es reunirà en Ple i es constituirà amb Sala de Justícia.

Primer. — Per a resoldre els incidents de recusació.

Segon. — Per a conèixer dels recursos de responsabilitat civil d'un o més Magistrats del Tribunal de Cassació en l'exercici de llurs funcions.

Tercer. — Per a informar al Consell Executiu de la Generalitat en audiència prèvia a la resolució dels conflictes de jurisdicció que es plantejgin al territori de Catalunya entre els seus Tribunals de Justícia i les autoritats administratives dependents de la Generalitat, conflictes que seran resolts en definitiva pel Consell Executiu de la Generalitat.

Quart. — Per a informar el Consell Executiu de la Generalitat en els conflictes d'atribucions que es promoguin entre les autoritats judicials de Catalunya i els organismes de l'Administració de l'Estat.

Article 29. Correspon també al Tribunal de Cassació reunit en ple :

Primer. — La proposta i formació de ternes per a nomenament de Magistrats del Tribunal en els respectius primers torns.

Segon. — La proposta de reformes de l'administració de justícia en el territori de Catalunya.

Tercer. — Donar els informes que li siguin demanats, per la Generalitat.

Quart. — Deliberar i acordar tots els assumptes que li sotmetin el President o la Cambra de Govern.

Article 30. El Tribunal en ple es reunirà sempre que el convoqui el President o bé ho demanin la quarta part dels seus membres.

El President podrà nomenar per si o per acord del ple, un Ponent o una Ponència de Magistrats per tal que preparin un projecte de resolució en l'afer que es sotmeti al Ple.

Els Magistrats que discrepin de la majoria podran demanar que consti llur vot a l'acta o votar per escrit fonamentat, que s'hi insertarà.

Article 31. El Tribunal de Cassació de Catalunya exercirà en tot el territori autònom les facultats governatives i disciplinàries que li siguin pròpies i les que per delegació li encarregui el Tribunal Suprem de la República.

L'òrgan de relació entre un i l'altre és el President de la Generalitat.

Article 32. La Cambra de Govern del Tribunal es compon del seu President, dels Presidents de la Sala de Justícia i del Procurador de Catalunya.

Correspon a la Cambra de Govern :

Primer. — Vetllar per l'administració de Justícia dins el territori de Catalunya.

Segon. — Despatxar els afers atribuïts al Tribunal de Cassació i que no corresponguin a la Sala de Justícia ni a les Seccions.

Tercer. — Exercir les facultats governatives i disciplinàries que li corresponguin sobre els altres Tribunals de Catalunya.

Quart. — Donar els informes que el Govern de la Generalitat o el President del Tribunal de Cassació li demanin.

Cinquè. — Proposar al Govern de la Generalitat el que consideri necessari i convenient en les dites matèries amb relació al territori de Catalunya.

Sisè. — Proposar a la Generalitat la separació dels empleats de la dependència del Tribunal que siguin de lliure nomenament i acordar sobre llur suspensió, sens perjudici de les facultats que sobre aquestes matèries reservi la Llei al Departament de Justícia i Dret.

Setè. — Exercir la jurisdicció disciplinària en els casos establerts per les Lleis. Abans de resoldre en afers que es refereixin a persona que formi part de Corporació relacionada amb l'administració de Justícia, haurà de demanar informe a la Corporació afectada.

Vuitè. — Organitzar i dirigir els treballs d'estadística judicial, d'acord amb el Departament de Justícia i Dret.

Novè. — Informar en tot el que es refereix a modificació de la demarcació territorial judicial que s'establirà per la Llei corresponent, així com en el referent a habilitació de locals i dotació de serveis.

Desè. — Designar els Magistrats del Tribunal que juntament amb les altres persones nomenades pel Departament de Justícia i Dret hauran de resoldre els recursos que convoqui la Generalitat per a cobrir les vacants que es produeixin de Jutge de primera instància o de Magistrats d'Audiència.

Article 33. La Cambra de Govern es reunirà quan la convoqui el President que procurarà fer-ho setmanalment.

Secció 3.^a

Resolució de competències

Article 34. El Tribunal de Cassació de Catalunya coneixerà en competència pròpia i exclusiva, tant en apellació com en única instància, de les matèries que assenyalen els arts. 21, 22 i 23 d'aquesta Llei.

La jurisdicció de les Sales de Cassació de Catalunya és improrrogable. Es determina pel títol i en son defecte, per la causa de l'acció principal.

Es defensada i en son cas promoguda per la Generalitat, la qual actuarà per mitjà del Procurador de Catalunya, amb els drets que es fixaran en

una Llei especial i pel Ministeri Fiscal de la República.

Article 35. Sempre que sigui preparat per infracció de Llei, de doctrina legal o de forma essencial del judici, un recurs de cassació, el Tribunal *a quo* en tenir preparat o en admetre el recurs, disposarà l'emplaçament de les parts en judici davant de la Sala Civil del Tribunal de Cassació. Aquell Tribunal lliurarà tan sols certificació, que haurà d'ésser utilitzada davant del Tribunal de Cassació de Catalunya o de la Sala corresponent del Tribunal Suprem, segons s'interposi el recurs per un o altre Tribunal.

Article 36. La Sala admetrà el recurs de queixa i en altre cas de cassació per a la seva tramitació escoltant el Procurador de Catalunya i les parts. Aquests podran plantejar la qüestió de competència per inhibidora, davant de la Sala de Govern del Tribunal Suprem i per declinatoria davant del Tribunal de Cassació de Catalunya.

La declinatoria serà tramitada com un incident previ, escoltant el Comissari de competències i el Ministeri Fiscal, i contra l'auto-resolutori es podrà recórrer davant de la Sala de Govern del Tribunal Suprem.

Si fos promoguda qüestió de competència i la Sala Civil del Tribunal de Cassació entengués que és incompetent, dictarà auto inhibint-se que posarà en coneixement de la Sala Civil del Tribunal Suprem.

Resolta per la Sala de Govern del Tribunal Suprem la competència negativa a favor del Tribunal de Cassació de Catalunya, aquest tramitarà i resoldrà el recurs.

Article 37. La secció de recursos governatius és l'única competent per a resoldre les apel·lacions contra les resolucions del President de l'Audiència del territori de Catalunya, en recurs sobre qualificació de documents referents al dret privat català que hagin de motivar inscripció en el Registre de la Propietat. Interposada l'apel·lació, el President de l'Audiència farà trametre l'expedient original a la Secció de Recursos governatius. És donarà vista al Fiscal, al Procurador de Catalunya i a les parts que podran promoure qüestió de competència.

TÍTOL V

ATRIBUCIONS DEL PRESIDENT DEL TRIBUNAL DE CASSACIÓ

Article 38. La Generalitat organitzarà una Comissaria de Competències, formada pel Procurador de Catalunya, els seus substituïts i per Oficials lletrats, que a més de les altres funcions que se li encomanin tindrà per missió especial defensar la competència del Tribunal de Cassació en totes les matèries de legislació atribuïdes a la Generalitat.

Quan reiteradament la jurisprudència del Tribunal Suprem envaeixi en forma notòria la competència del Tribunal de Cassació de Catalunya, podrà el Procurador de Catalunya en interès de la Llei, interposar davant del Tribunal de Garanties Constitucionals, el recurs corresponent. La resolució d'aquest darrer constituirà doctrina legal, sense que això, no obstant, es revoquin les reso-

lucions que hagin estat dictades fins aleshores pel Tribunal Suprem en aquella matèria.

Article 39. Correspon al President la direcció i el Govern de règim interior del Tribunal de Cassació, i amb relació al territori de Catalunya té l'exercici de les atribucions i funcions següents:

Primera. — Complir i fer complir la Llei orgànica del poder judicial i les altres que es refereixin al càrrec.

Segona. — Fer guardar l'ordre degut en els Tribunals als Magistrats, auxiliars i subalterns.

Tercera. — Exposar al Consell executiu de la Generalitat el què estimi necessari o convenient per a la més complida administració de justícia.

Quarta. — Rebre i despatxar la correspondència oficial.

Cinquena. — Donar curs amb el seu informe a les sol·licituds, queixes i consultes que el Tribunal, les Sales i els Magistrats del mateix, els seus auxiliars i subalterns adrecin al Conseller de Justícia i Dret de la Generalitat.

Sisena. — Reunir i presidir el Tribunal en ple i la Cambra de Govern.

Setena. — Rebre les excuses d'assistència dels Magistrats, dels auxiliars i subalterns i posar-les en coneixement del President de la Sala a qui correspongui.

Vuitena. — Nomenar els Magistrats que hagin de completar el nombre dels que siguin necessaris per entendre d'algun afer quan no bastin els de la dotació de la Sala, procurant la major igualtat en aquest servei.

Novena. — Ordenar que tots els dies hàbils, a l'hora establerta per a celebrar audiència que el Tribunal es distribueixi en Sales de Justícia.

Desena. — Presidir en els casos en què la Llei ho ordeni expressament o quan a ell li sembli qualsevol Sala de Justícia. En estrada, quan presideixi, portarà la paraula sense que ningú més pugui usar-la sense el seu permís.

Onzena. — Fer complir llur deure als Magistrats Auxiliars i subalterns, comunicant-los les ordres que cregui convenientes, relatives a l'exercici de llurs funcions, i amonestar privadament als que es mostrin poc diligents en el compliment de llurs càrrecs.

Dotzena. — Cridar el Comissari de competències per a fer-li les indicacions que consideri oportunes per a la millor administració de justícia, relatives a ell i als seus subordinats, i així mateix el Fiscal, sense limitar la llibertat d'acció que a aquest li correspon.

Quan ho consideri necessari podrà dirigir-se al Consell Executiu manifestant-li el que respecte al Ministeri Fiscal cregui oportú.

Tretzena. — Posar a coneixement de qui correspongui les faltes dels Magistrats que donin lloc a correccions disciplinàries, i del Tribunal competent els delictes que cometin en l'exercici de llurs funcions.

Catorzena. — Donar compte a la Generalitat de les vacants que ocorrin en el Tribunal de Cassació i de l'entrada i sortida dels seus Magistrats i Auxiliars que siguin nomenats, jubilats, destituïts o usin de llicència.

Quinzena. — Rebre les queixes referents a l'Administració de Justícia que li facin els interessats per retard dels negocis judicials, adoptar les providèn-

cies que estiguin dins de les seves facultats i posar-ho a coneixement de la Sala respectiva quan la gravetat de l'assumpte ho requereixi.

Setzena. — Donar llicència per a absentar-se i separar lliurement els dependents de la Secretaria i exercir pel que toca a llur nomenament i al dels subalterns les facultats que les Lleis i els reglaments li concedeixin.

Dissetena. — Dictar les mesures que siguin necessàries o convenients per al bon ordre i conservació del arxius i biblioteques dels Tribunals de Catalunya.

Divuitena. — Fer avisar, quan no pugui assistir a la reunió del Tribunal, els que hagin d'ocupar el seu lloc.

Article 40. Tindrà també el President del Tribunal de Cassació:

Primer. — La facultat de demanar per si, directament, als Presidents de les Audiències, Tribunals i Jutjats del territori de Catalunya els plets o expedients que estiguin finits o portats completament a execució quan això interessi a l'Administració de Justícia i retornar-los al Tribunal o jutjat d'on procedeixin, de seguida que estigui fet l'examen que hagi motivat la reclamació.

Segon. — La facultat de disposar visites d'inspecció per tal d'examinar l'estat de l'administració de Justícia en qualsevol Audiència, Tribunal o Jutjats del territori de Catalunya, quan hi hagin motius fonamentats per a fer-ho i després d'escoltar la Cambra de Govern.

Article 41. Correspon al President: La inspecció i vigilància sobre les Audiències, Tribunals i Jutjats que actuïn en el territori de Catalunya i sobre el compliment de llurs deures per part dels Magistrats i Jutges en la forma i amb les facultats que disposin les Lleis.

Així mateix, d'acord amb la Cambra de Govern, exercirà les facultats que les Lleis atorguin al Tribunal de Cassació en tot el referent a ascensos i trasllats dels Magistrats i Jutges del territori.

Article 42. En cas de vacant, malaltia, absència o altre impediment justificat, exercirà les funcions pròpies del càrrec el President de Sala més antic.

TÍTOL VI

HONORS I DRETS DELS MAGISTRATS

Article 43. Els Magistrats del Tribunal de Cassació tindran el tractament d'Excellència.

Llurs vestits i insígnies seran la toga i la placa. El President usará medalla i placa.

Article 44. La presa de possessió dels Magistrats del Tribunal de Cassació es farà davant el Tribunal en ple, i en el mateix acte faran l'oportuna promesa de complir i fer complir les Lleis i d'administrar justícia rectament.

Article 45. Els Magistrats del Tribunal de Cassació tindran una dotació de 30,000 ptes. l'any. Els Presidents de Sala de Justícia tindran 3,000 pessetes més per despeses de representació. El President del Tribunal tindrà 40,000 ptes. de dotació i 10,000 ptes. més per despeses de representació.

Els Magistrats del Tribunal de Cassació són inamovibles. El President ho és igualment per la

duració del càrrec. Podran demanar l'excedència voluntària sense sou per un temps que no pot ésser inferior a un any. L'excedència forçosa es produirà en els casos determinats per la Llei i donarà dret a les dues terceres parts del sou.

Article 46. Els Magistrats d'aquest Tribunal que s'inutilitzin físicament o intel·lectualment per al servei, seran jubilats. També ho seran els que hagin complert l'edat de 75 anys. Podran ésser jubilats a instància pròpia o per resolució del Govern, els que compleixin 70 anys.

La separació o la suspensió dels Magistrats del Tribunal de Cassació sols podrà decretar-se per resolució del Tribunal en ple constituït en Sala de Justícia per les causes establertes en les Lleis, amb audiència per escrit, de l'interessat.

Article 47. Els Magistrats del Tribunal de Cassació tenen el deure de residència i no poden absentar-se sense permís o llicència del President del Tribunal, que podrà concedir-lo per raó de malaltia, o per assumptes personals, en aquest últim cas, mentre no hi hagi perjudici per al bon funcionament del Tribunal.

No es consideraran absències les sortides que puguin fer els Magistrats després del despatx del dissabte fins a la represa del proper dia de treball. Cada Magistrat té dret a llicència per assumptes propis, fins a trenta dies, cada any, amb el sou sencer.

TÍTOL VII

AUXILIARS I SUBALTERNES DEL TRIBUNAL DE CASSACIÓ

Article 48. Al Tribunal de Cassació hi haurà un Secretari de Govern i dos Secretaris de Sala o Relators, un per cada Sala de Justícia.

Per a ésser Secretari Judicial del Tribunal de Cassació, cal tenir vint-i-cinc anys, llicenciat en Dret, no estar inclòs en causa d'incapacitat o d'incompatibilitat i reunir les condicions especials que fixi un Reglament.

Article 49. Al Tribunal de Cassació hi haurà els Oficials de Secretaria que exigeixin les conveniències del servei, les condicions i el sou dels quals seran fixats per un Reglament, si bé caldrà que tinguin el títol de Llicenciats en Dret.

També hi haurà al Tribunal un Arxiver que tindrà cura de la custòdia, ordenació i conservació dels documents, lliurarà certificats dels que es trobin en l'Arxiu i tindrà al seu càrrec la Biblioteca del Tribunal.

Article 50. El nomenament de subalterns correspon al President, i es farà en les condicions que aquest fixarà.

Article adicional. El Tribunal Superior de Catalunya haurà d'emetre dictamen sobre la procedència de plantejar la qüestió d'inconstitucionalitat al Tribunal de Garanties Constitucionals, quan rebí el testimoni de l'allegació i la seva resposta junt amb l'informe pertinent del Jutge o Tribunal que actuï a Catalunya respecte de matèries civil o contencioso-administrativa, la legislació exclusiva de les quals sigui de la competència de la Generalitat.

En les qüestions administratives actuarà com a Cos consultiu suprem de la Generalitat mentre per aquesta no se'n creï un altre.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. — La primera elecció de President del Tribunal de Cassació tindrà lloc dintre dels dos mesos següents a l'aprovació d'aquesta Llei.

Segona. — La primera provisió pel que toca a sis de les nou places de Magistrat de designació per terna, es farà sobre sis ternes que proposarà la mateixa Assemblea reunida per la mateixa elecció del President del Tribunal de Cassació. Un mateix nom podrà figurar en més d'una terna, però entre les sis ternes sumades hauran de comprendre dotze o més noms. Cada terna serà objecte

d'una votació per l'Assemblea i la constituïran les tres persones que hagin obtingut més vots en aquella votació.

Tercera. — Dintre del mes següent a la seva elecció, el President del Tribunal de Cassació convocarà exercicis per a la primera provisió de les tres places de Magistrat per oposició directa.

Entre la convocatòria i la pràctica dels exercicis transcorreran almenys dos mesos. Per aquesta vegada el Tribunal qualificador podrà fer propostes de fins a tres noms posant per rigorós ordre de mèrits, segons el resultat de les oposicions.

Quarta. — Els altres tres Magistrats de nomenament per terna, seran nomenats en la forma que disposa aquesta Llei.

Palau del Parlament, 2 de març del 1934.